درعليه‌ده غلطه‌ده «آره‌ولك» غزته‌سى اداره‌خانه‌سى

Նամակ կամ որ եւ է գրութիւն պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ
ՊՈԼԻՍ, Ղալաթիա, Քամանճօ փողոց թիւ 8

Les Annonces sont reçues
à la Direction du Journal "ARÉVELK,,
Galata, CONSTANTINOPLE

20 ՓԱՐԱ 20

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԹԵՐԹ
ԱԶԳԱՅԻՆ. ԳՐԱԿԱՆ եւ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլսոյ եւ գաւառներու համար	տարեկան	140 ղրշ
» » » »	վեցամսեայ	70 »
» » » »	եռամսեայ	40 »
Օտար երկիրներու համար	տարեկան	40 Ֆր.
» »	վեցամսեայ	20 »

Դրամի փոխարէն փոքրայի փուլ կ'ընդունուի, 115 ղրուշի փուլը 100 ղրուշի հաշուով։
Տեղական Թղթատարի ծախքը բաժանորդաց կը վերաբերի։

Ծանուցմանց համար պէտք է դիմել ուղղակի խմբագրատուն։

20 ՓԱՐԱ 20

ԱՋ ՈՒ ՁԱԽ

ԻԶՄԻՐ

Իզմիրի առաջնորդական ընտրութեան շուրջը յարուցուած աղմուկէն սա հասկըցանք որ երկար ատենէ ի վեր այդ առաջնորդական վիճակին գործերը վարչային անկանոն մատակարարութեամբ մը կը տնտեսուէին, եւ կամ անոր մօտ բան մը։

Գաւառային տեղական վարչութիւնը որ ըստ օրինի պէտք է գոյութիւն ունենայ եւ հսկէ ամէն կարգի գործառնութեանց վրայ, երկար ատենէ ի վեր կազմալուծուած է եղեր Իզմիրի մէջ, ինչ որ բացարձակ անկանոնութիւն մը կ'ենթադրէ։

Տարօրինակն հոն է որ, առանց կանոնաւոր վարիչ ժողովներու, առանց նոյն իսկ իր կարողութեան տէր մնացած Առաջնորդի մը, ամբողջ տարի մը եւ աւելի՝ Իզմիրի առաջնորդարանէն կարելի եղած է որոշումներ տալ, տնօրինութիւններ ընել, մէկ խօսքով Թեմին գործերը վարել։

Ո՞վ ըրած է այդ գործերը, ո՞վ հըսկած է անոնց վրայ, ո՞վ է անոնց պատասխանատուն, քանի որ ո՛չ կազմըլուծեալ գաւառային վարչութիւն մը կրնայ իրաւունք ունեցած ըլլալ այդ գործառնութիւնները ընելու, ոչ ալ իր դատողութեան կարողութիւնն ու մաքին պայծառութիւնը կորսնցուցած Առաջնորդ մը կրնայ հսկած ըլլալ անոնց վրայ։

Անհաւատրկ կորդեան հանգոյց մը զոր Իզմիրցիք չեմ գիտեր թէ պիտի կարենա՞ն լուծել։ Իրե՛նք մանաւանդ, որ այսօր, առաջնորդական ընտրութեան մը անհրաժեշտութեան հանդէպ, զարմացած կը հարցնեն չորս հովերուն թէ ի՛նչպէս առանց կանոնաւոր գաւառային վարչութեան մը կրնայ առաջնորդական ընտրութիւն կատարուիլ։

Ապահովաբար անհիմն չէ իրենց այն զարմացումը, բայց թող ներեն մեզի՝ եթէ քիչ մը չափազանց յետամնաց գտնենք զայն։ Եթէ առանց գաւառային կանոնաւոր վարչութեան մը, չեն ուզեր բնաւ առաջնորդական ընտրութիւն կատարել, ուրեմն ինչո՞ւ այսքան ատեն ձայն չէին հանած, երբ Թեմին համար նոյն իսկ շատ կենսական խնդիրներ,—զոր օրինակ կրթական խնդիրներ,—ըստ կամս տրուած որոշումներու առարկայ կը դառնային՝ դարձեալ առանց կանոնաւոր վարչութեան մը գոյութեան։

Իրենց այսօրուան զարմացումը ոչ մէկ կերպով կրնայ արդարացնել երբեմնի անտարբերութիւնն ու ձեռնպահութիւնը։

* * *

Ասոնք նկատումներ են սակայն որոնք ոչ մէկ կերպով կրնան փոխել Իզմիրի առաջնորդարանին արդի կացութիւնը։ Կարեւորը՝ այս պահուս՝ այդ անկանոնութեան վերջ տալու համար ձեռք առնուելիք միջոցն է, այսինքն Պատրիարքական Փոխանորդի մը անուանումը՝ որով միայն կարելի պիտի ըլլայ Իզմիրի գաւառային վարչութիւնը կազմակերպել եւ Առաջնորդի օրինաւոր ընտրութիւն կատարել։

Առաջնորդ մը, կարող ու գործունեայ Առաջնորդ մը, այս միջոցիս Իզմիրցիներուն համար ամէնէն անհրաժեշտ բանն է, քանի որ Թուղի բերքին նկատմամբ մտահոգ ըլլալու պատճառներ չեն մնացած։ Մելքիսեդեկ Սրբազանի վերջին պաշտօնավարութիւնը իրենց համար ոչ թէ միայն անօգուտ եղած էր, այլ նաեւ վնասակար։ Առաջնորդի կամք, Առաջնորդի գործունէութիւն, ազդեցութիւն, եւ այլն գոյութիւն չունենալով, առաջնորդարանի անունով կատարուած գործառնութիւններէն մեծագոյն մասը ուրիշ բանի չէին ծառայած՝ եթէ ոչ քիչ մը աւելի խառնակելու Թեմին գործերը եւ մամլոյ քննադատութեանց ու պայքարներու ծնունդ տալու։ Իսկ կրթական գործը,—որ Իզմիրի պէս տարբերէ շըրջապատուած համայնքի մը մէջ շատ աւելի մեծ հոգածութեան մը առարկայ պէտք է դառնար, — պարզապէս երեսի վրայ մնացած էր։ Պէտք է հաշուի դնել նաեւ առաջնորդական գործերու շուրջ յայտնուող «ես»ի խնդիրներն ու անձնասիրական հակառակութիւնները,—որոնք Իզմիրի համար Fronde հիւանդութիւններ են,—եւ ահա կ'անենանք պարտաւորութեանց առաջին դէզ մը որ նորընտիր Առաջնորդի մը ուսերուն վրայ պիտի ծանրանայ։

Այդ պարտաւորութիւնները առ այժմ այնչափ չեն խրտչեցներ կարգ մը եկեղեցականներ՝ որոնք հակառակ «ես Իզմիրի Առաջնորդ ըլլալ չեմ ուզեր» ըսելնուն՝ ամէնէն աւելի կը բաղձան այդ պաշտօնին։ Վկայ՝ Կեօմիւշճեան եպիսկոպոսը որ մինչեւ Պիլէճիքէն Իզմիրի առաջնորդական տեղապահ քահանային նամակներ կը գրէ՝ Մելքիսեդեկ Սրբազանի հիւանդութեան առթիւ Իզմիր երթալ չուզելը արդարացնելու համար։ Եպիսկոպոս մը երբ կը զիջանի քահանայի մը առջեւ ինքզինքը չքմեղացնել փորձելու չափ խոնարհելու, ապահովաբար զուր տեղը չէ։

Բարեբաղդաբար, առաջնորդական ընտրութեանց առթիւ Իզմիրցիք քիչ անգամ ականջ կախած են այս կարգի յաւակնութեանց։ Իրաւ է որ շատ հաշտ չեն կրցած երթալ իրենց Առաջնորդներուն հետ, բայց գոնէ ընդհանրապէս ամէնէն կարողներէն եւ արժանաւորներէն մէկը եղած է իրենց ընտրածը։

Պատճառ մը չկայ որ այս անգամ ալ տարբեր չըլլայ, պատճառ մը չկայ որ այս անգամ ալ մէկ կողմ չթողուին կարգ մը ոչնչութիւններ եւ արժանաւոր, կարող ու մանաւանդ գործունեայ Առաջնորդ մը չընտրուի։

ԱՐԱՄ ԱՆՏՕՆԵԱՆ

ՆԱՄԱԿՆԵՐ ՌՈՒՍԱՍՏԱՆԻՑ

ԺԻԶԴՐԱ, 1 Օգոստ.

Անցեալ ամսի մէջ, Նիժնի-Նովգորոդից 12 մղոն հեռաւորութեան վրայ, այրուեց Ս. Պետերբուրգի Նադեժդա ընկե- [illegible] Ա. երկյարկանի շոգենաւը։

Շոգենաւը կատարելապէս բեռնաւորուած էր ապրանքներով, եւ ճանապարհորդներին յատկացրած բոլոր տեղերը բռնուած էին, ըստ մեծի մասամբ Ա. եւ Բ. կարգի ճանապարհորդներով։

Ահա թէ ի՛նչպէս պատմում է նաւապետի օգնականը։—Առաւօտեան ժամը 6էր, երբ ես բաց արի կասսայի փոքրիկ պատուհանը, մի ինչ որ ճանապարհորդի տոմսակ տալու, երբ ես տոմսակը եւ մնացորդ փողը յետ տուի նրան, զարմացմամբ նկատեցի, որ ճանապարհորդը յանկարծ թողեց փողը եւ տոմսակը եւ արագ սկսեց վազել։ Ես նայեցի այն կողմը եւ սոսկացի. շոգենաւի առաջակողմում ապրանքը սկսել էր վառուել։ Այդտեղ դրուած էին մեծ քանակութեամբ մանուֆակտուրային ապրանք, լուցկիների հարիւրաւոր արկղներ եւ ուրիշ շատ դիւրավառ նիւթեր։

Մեքենան կանգնեցրին եւ շոգենաւը արագ մօտեցրին ափին, որը հենց այդ կողմով ափը խրուեց։ Ջրհանները սկսեցին գործել. ես վազ տուի եւ բաց արի միակ նաւակը, որը թէեւ յատկացրուած 25 հոգու համար, մի վայրկեանում լցուեց։ Զորս կողմից սկսեցին ջուրը թռչել ըստ մեծի մասամբ այր մարդիկ։ Ես ձգում եմ նրանց ինչ պատահում է ձեռքի տակ, աթոռ, սեղան, նստարան։

Նաւի յետակողմում հաւաքուել էին շոգենաւում եղող բոլոր կարգերի ճանապարհորդները, շատերը հագնուած, շատերը նոյն իսկ գիշերուան սպիտակեղէններում։ Կանայք գրկած իրենց երեխաներին՝ լաց էին լինում։ Մի քանի հարիւր հոգուց բաղկացած ամբոխը սոսկումից կծկուել էր իրար վրայ։ Ասեղ գձելու տեղ չկար։ Լացող, հառաչանք, հրդեհի ճարճատիւնը խառնուել էին իրար։

Հրդեհը մօտենում էր։ Ամբոխը սարսափից, խելքը կորցրած՝ իրեն ջուրն էր գձում։ Ես տեսայ թէ ինչպէս նաւակը, որ 50ից աւելի մարդիկ էր առել եւ կրկին ու կրկին բարձրանում էին նրա վրայ, կամաց կամաց ջրասոյզ եղաւ։

Կրակը սակայն տեւում էր գործը։ Նրա եւ ամբոխի մէջ մնացել է մի քանի քայլ։ Ճանապարհորդները այլ եւս չէին աղաչում, չէին հառաչում, այլ կարծես սարսափից սառած աչքերով նայելով կրակին, որոշել են ուզում ա՞ր մահը ընտրել... իսկ կրակը մօտենում եւ մօտենում է, մնացել է երկու քայլ միայն. եւ վերջին զոհերն էլ իրենց ջուրն են գձում։

Շոգենաւում այլ եւս ոչ ոք չկար. կրակը միահեծան տիրապետում էր այնտեղ։ Ջրի մէջ սակայն կռիւը դեռ եւս շարունակվում էր, լավում էին օգնութիւն կանչող աղաղակներ. այս ու այն կողմում նաւաստիները հաւաքում էին խեղդուողներին։

Այն րոպէից երբ ես կասսայի պատուհանից տեսայ կրակը, մինչեւ այն րոպէն երբ վերջին ճանապարհորդը իրեն ջուրը քշեց, անցաւ ոչ աւելի քան տասն րոպէ րոպէ, եւ այդ տասը րոպէում շոգենաւը վառվում էր ո՛րպէս մի հսկայական խարոյկ։

Ընդամէնը 10 րոպէ...բայց այդ տասն րոպէն յաւիտենականութեան պէս երկար երեւաց. սարսափելի էր րոպէն, մանաւանդ երբ կրակի մօտենալով ճանապարհորդները խռնվում էին իրար վրայ։

Ոչ մի զոհ չէր լինի — աւելացնում է պատմողը — եթէ Կաչինսկու Դիմեsrի շոգենաւը, այնպիսի վրդովեցուցիչ անտարբերութեամբ չվերաբերուէր դէպի զոհերը։ Կրակի սկսվելու րոպէին, նա գըտնվում էր գրեթէ 100 սաժէն (250 մէթրի չափ) հեռաւորութեան վրայ եւ փոխանակ արագ օգնութեան շտապելու, նաւապետը ամենայն սառնարիւնութեամբ հրամայում է շոգենաւի ընթացքը չափազանց դանդաղացնել, առանց ուշադրութեան առնելու լսուղ աղաղակները, եւ իրենց այդ շոգենաւում գտնուող ճանապարհորդների բողոքը եւ սպառնալիքը։

Հետեւանքը... մօտ 60 մարդկային [illegible] խեղճ եւ անգութ նաւաղները, իրենց այդ վարմունքով նպատակ են ունեցել չենթարկել իրենց նաւը վառվելու վտանգի, եւ թէ շոգենաւի ընթացքը, ոչ թէ բոլորովին դադարեցնելով՝ այլ դանդաղեցնելով կամեցել են ցոյց տալ թէ՝ իրանք չմերժել օգնութեան հասնելուց, բայց ժամանակին չեն հասել։

Ամբողջ ռուսական մամուլը վրդովմունքով խօսեց այդ տմարդի վարմունքի դէմ, եւ հետաքրքիր է ինչպէս կը նայի այդ գործին՝ դատարանը, որին յանձնուած է նաւապետի այդ ընթացքի մասին օրինական բողոք։

Դեռ այդ հրդեհի արձագանգները չէին դադարել, երբ Նադեժդա ընկերութեան գլխին ճայթեց մի նոր աղէտ, որ թէեւ զոհերի այնպիսի մեծ քանակութիւն չտվեց այս անգամ, սակայն ուշագրաւ է իր հանգամանքներով։

Յուլիս 23ին, նոյն ընկերութեան Վոլգայի վրայ գտնուող Կազլովկայի նաւահանգիստն են մտնում գիշերուայ ժամը 11ին չորս անծանօթ ճանապարհորդներ, որոնք պահապանի հարցին թէ ի՛նչ է նրանց պէտք. պատասխանում են որ ցանկանում են գիշերել այդտեղ՝ սպասելով ընկերութեան առաւօտեան սպասուող շոգենաւին։ Պահապանը անցնում է. ճրագները հանգցնում են եւ նաւահանգիստը խորասուզվում է մթութեան մէջ։ Պահապանի քունը իր համար տնկարելի կերպով տանում է, եւ յանկարծ զարթնում է նաւահանգստի խփող քարերի աղմուկից։ Հարեւան ափին վրայ գտնուող գիւղացիք այդպէսով ուզում են եղել զարթեցնել թէ՛ պահապանին եւ թէ Ընկ. այդտեղ գիշերող գործակալին։

Նաւահանգիստը կրակի մէջ էր։ Պահապանը եւ մի երկու նաւաստիներ թռչում են ջուրը միւս ափը անցնելու։

Գիշերուան ժամը 1ին երեւում ոչ գործակալը եւ ոչ կայարանում գիշերող չորս ճանապարհորդները։ Աղմուկի եւ իրարանցման մէջ չէր կարելի ոչինչ իմանալ. կառավարութեան նաւերից մէկը սկսում է հանգցնել հրդեհը. առաւօտեան երբ կրակը դադարում է, գտնում են գործակալին նաւահանգստի տախտակների մէջ կիսավառ, եւ գանկը մի քանի քանի տեղից ջարդուած։

Բժիշկը հաստատում է որ նրան սպանել են ինչ որ բութ գործիքով խփելով գլխին։ Այդ օրը գործակալը ստացած է եղել մի խոշոր գումար, եւ ինչպէս երեւում է, չարագործները գիտեն եղեր այդ հանգամանքը։

Կասկածում են նաւահանգստում գիշերող չորս հոգու վրայ որոնք անհետացել են նոյնպէս։

Նաւահանգիստը հիմնովին այրվել է, գտնուած բոլոր ապրանքներով։

Մի դժբաղդ տարի էր այս տարին Նադեժդա ընկ. համար. դեռ տարուայ սկիզբներին էր որ վառուեց ընկերութեան ապրանքների ընդարձակ պահեստները Լոց քաղաքում, ընկերութեան մի միլիոն ռուբլից աւելի վնաս պատճառելով թէեւ առանց մարդկային զոհերի։

* * *

Աւելի անգութ, աւելի զազանային մի դէպքի լուրը հաղորդում է Պեsերբ. Վեդոմօստի լրագրի թղթակիցը Դոնի շըրջանի Շուլամեվկայ գիւղից։

Ցիչեալ գիւղի մօտ, Վարլամով կալուածքում երեկոյեան դաշտային աշխատանքներից յետոյ 33 բանուոր աղջիկներ միասին գնում են քնելու մի մարագում։ Այդ բանը իմանում են երիտասարդները եւ աշխատում են ներս խուժել մարագը։ Աղջիկները իրենց կողմից աշխատում են պաշտպանվել, բայց անաջող, որովհետեւ մարագը ներսից չէր փակվում։ Այդ ժամանակ աղջիկները դիմում են անտառապահին եւ խնդրում են պաշտպանութիւն ցոյց տալ իրանց՝ եւ միեւնոյն ժամանակ փակել մարագը դրսից մինչեւ առաւօտ։ Անտառապահը հնազանդած՝ կէս ժամ յետոյ՝ տասներիտասարդները, — որպէս կասկածում են—հրդեհում են մարագը, եւ մինչեւ հեռուից անտառապահները կրակը նկատելով կը հասնէին, աղջիկները հնար չունենալով դուռը կոտրելու՝ այրվում են, եւ օգնութեան հասնողները գտնում են միայն 33 աղջկանց վառուած դիակները միայն։

ԱԲԵԼ ԱՊՐԷՍԵԱՆՑ

ԸՆԿԵՐԱՅԻՆ ՆԻՒԹԵՐ

ԱՄՈՒՍԻՆՆԵՐՈՒ ՑԱՐԱԲԵՐՈՒԹԵԱՆ ՎՐԱՅ

Մարդկային կեանքին ամենակարեւոր կայքին հաստատմանը մէջ, ապահովաբար, լաւ ու յաջող ընտրութիւն մը ամէնէն նախնական միջոցն է, առաջիկային երջանիկ ըլլալու համար։ Եւ եթէ իրարու ամենեւին չյարմարող մարդիկ յաւիտենապէս կապուին, սիկա իրա՛ւ տխուր պարագայ մըն է, ապագայ տարբեր եւ լաւագոյն կեանքի մը վրայ դրուած յոյսը փճանալով։

Այս կապը ոչ նուազ ապերջանիկ է, եթէ, մէկ կողմէն միայն ցոյց տրուած դժգոհութիւնով եւ պաղութիւնով, ամուսնական կեանքը դառնանայ։ Ուրեմն ամուսնացած ատեննիս ամէն հաչիւ մէկդի ձգենք, զայն սրտի սուրբ խնդիր մը ընելով։

Սակայն զարմանալի է որ երջանիկ եղած են այնպիսի ամուսնութիւններ, որոնք կնքուած են անանկ տարիքի ու պարագաներու մէջ, ուր մտածումէն եւ բանականութենէն աւելի՝ կոյր կիրքը կամ բնազդը խաղացած են ամենագլխաւոր դերը։ Բայց նախախնամութիւնը ամէն բան այնպէս մը կարգադրած է որ՝ ճիշդ այն բանը՝ որ երջանկութեան ճամբան գոցելու արգելք կ'երեւայ, ընդհակառակը անոր առաջին ազդակներէն մէկը կ'ըլլայ։ Մարդ երիտասարդութեան տարիքին մէջ եթէ նուազ ճարտար է, միւս կողմէն ալ աւելի յարմարութիւն ունի կառավարուելու եւ զարգանալու՝ քան հասուն տարիներու մէջ։ Անկիւնները, որչափ ալ սուր ըլլան, շուտ ձեւի կուգան, եթէ նիւթը դեռ կակուղ է։ Եթէ երիտասարդ ամոլներու միջեւ անհամաձայնութիւններ ծագին, հաշտութիւնն ալ չուշանար, սակայն։

Չեմ կարծեր թէ բնաւորութեան, հակումներու, խորհելակերպի, կարողութեան եւ ճաշակի կատարեալ հաւասարութիւն մը անհրաժեշտ ըլլան երջանիկ ամուսնութիւն մը կազմելու համար։ Եթէ տարբերութիւնը, ըլլա՛յ տարիքի կամ ուրիշ բանի, չափազանց մեծ չէ, անախորժ հետեւանք մը առաջ չի գար անպատճառ, թերեւս հակառակը։

Ամուսինները պէտք է զգուշանան իրարու ձանձրացուցիչ, տաղտկալի ըլլալէ, որոնք հետեւանքներ են իրարու հետ յաճախ գտնուելէ, տեսնուելէ։ Գիտենք թէ երկու ամուսիններ իրարմէ որչափ հեռու ապրին, այնչափ հաճելի կը դառնան։ Զգուշանալու է նաեւ իրարմէ զըզուելէ, կեղծաւորութիւն բանեցնելով։ Միւս կողմէ ալ, պէտք չէ մէջտեղէն վերցնել անկեղծ քաղաքավարութիւնը, որ կրնայ իր գոյութիւնը առանց վնասելու պահել եւ որ կրթեալ անձը կը յատկանշէ։

Արտաքինին մէջ հեռացնելու է այն ամէն բաները որոնք կը զզուեցնեն դիմացինդ։ Ո՛չ այրը եւ ոչ ալ կինը ինքզինքը աղտոտ, պատառոտած, հոտած հագուստի մը մէջ ցուցնելու է ամուսնին։ Թիչ մըն ալ թո՛ղ մաքուր պահէ թէ՛ բերանը եւ թէ ամբողջ մարմինը։ Իրաւ զզուելի է այն մարդը որ աղտոտ, որոկայական բառեր բերնէն չի ձգեր, եւ այն մարդը՝ որուն մարմինը աղտէն սեւցած է։

Ամէն ուսուցչական իմաստնեան պարտականութիւններդ այնչափ ճշգրտօրէն, այնչափ խնամով կատարէ որ տասը մէջ ամէն ծանօթներդ գերազանցես։ Այսպէսով կրնաս յուսալ որ ամուսինդ յարգէ քեզ, այսպէսով կրնաս, հետեւաբար, երջանկութեան առաջին աստիճանին հասնիլ։ Բայց բոլոր պարտականութիւններդ ալ կատարէ։ Թող չհպարտանայ այր մը իր անձնազոհութիւնով, աշխատութիւնով կամ լաւ տանտիրոջ մը յատկութիւնով, եթէ ամէն գիշեր—կամ շաբաթը քանի մը անգամ—գինով վիճակի մէջ տուն կը դառնայ։ Կինը թող չպարծենայ իր կրթութեանը եւ տանտիկնութեանը վրայ, եթէ իր աղոց կրթութիւնը [illegible]

Մինչ այրը, որ հրապարակի մարդ է, այդ հանգամանքին բերմամբ իրեն չպատկանող գաղտնիքներ ունի, որոնց իմացուիլը կրնայ թէ՛ իրեն եւ թէ՛ ուրիշներուն վընասել։

Կան սակայն մարդիկ որոնք շատ գէշ պիտի ընէին, եթէ, առանց իրենց կնոջ [illegible] քայլ մը առնէին։ [illegible]

Թարգ. Ա. ՄԻՍԻՔԵԱՆ

ԻԶՄԻՐԵԱՆ ՔՐՈՆԻԿ

(Թղթակցութիւն «Արեւելք»ի)

Վեհ. Կայսեր Գահակալութեան տարեդարձը.—Վարժարանական պիւտճէն 5500 մէճիտի բարձրացած.—«Արեւելք»ին Մամուլ եւ Քաղաքական Ժողով.—Միքայելեան Սրբազանի կարգին շուրջը։

ԻԶՄԻՐ, 20 Օգոստ.

Վեհ. Կայսեր Գահակալութեան տարեդարձին առթիւ երէկ գիշեր, քաղաքիս բոլոր կառավարական [illegible]

Հայ համայնքին կողմէ [illegible] Առաջնորդական Փոխանորդ հայրը 2 [illegible]

Բողոքական Ժողովը [illegible] 1200 ոսկիէն 700 [illegible] 5500 մէճիտի [illegible] Արեւելքին Մամուլ [illegible] Ս. Գաբրիէլը [illegible]

ԱՐԵՒԵԼՔԻ ԹԵՐԹՕՆԸ (6)

ԺՕՐԺ ՕՆԷ

ԿԵԱՆՔԻ ՊԱՅՔԱՐՆԵՐԸ

ՎԵՐՋԻՆ ՍԷՐ

Ա.

Այս տղայք [illegible]

[illegible] կայտառ ու եռանդոտ՝ տուն կը դառնար, ախորժակով կը ճաշէր եւ երկու ժամուան ցերեկուան քուն մը իր բովանդակ կորովը կը պարգեւէր անոր, ժամը հինգի այցելութիւնները եւ իրիկուան աշխարհիկ [illegible]

[illegible] դիմադրելի հրապոյրով մը, խաղացած էր, ամէնէն դժուարահաճ ունկնդիրներու գնահատումին արժանանալով։ Կարծես թէ կամքը աշխարհ եկած էր, սիրահարի դերեր կատարելու համար։ Ընդհուպ կրցած [illegible]

[illegible] կան ներկայացում կու տար։ Առանց հաճոյքի էր որ կ'ընէր այդ բանը, եւ երբ տարապարհակ աշխատութիւն կը կատարէր։ Այդ իրիկուն իր տան մէջ պիտի խաղար, ի նպաստ իրեն, ինչպէս ըստ [illegible]

[illegible]

—Ո՛հ, Փրանսուա, [illegible]

(Շարունակելի)

լով տարիկա, սկզբամբ կատարուած ընտրութիւնը ընդունած է, միայն թէ պահանջած է որ ընտրութեան տեղեկագիրը դիւանի կողմէ ստորագրուած ըլլայ։

Դիւանը ցարդ ուղղութեան եւ օրինաւորութեան փայլուն ապացոյց մը տուած չէ մեզի. ժամանակին դպրոցական պիւտճէի խնդիրը հոյակապ ապացոյց մըն է առ այս եւ անմոռանալի. անոր համար չենք կարծեր որ ստորագրէ, բայց կը խորհինք որ երկու հոգիի քմահաճոյքի համար ընտրութիւն մը բեկանել, ոչ բանաւոր է եւ ոչ ալ օրինաւոր։ Եթէ դիւանի երկու անդամները քիչ շատ օրինաւորութեան զգացում ունենան, ինչքան ալ պաշտօնէ դադրած ըլլան, պարտաւոր են իրենց պաշտօնի վրայ գտնուած միջոցին կատարուած ընտրութեան մը տեղեկագիրը ստորագրել. տարիկա ընդհանուր օրէնք է աշխարհի ամէն կողմը։ Այս օրէնքին դէմ գալ՝ կատարեալ բռնութիւն է։ Սակայն ինչ որ ալ ըլլայ, թէ՛ հին ընտրութիւն եւ թէ նոր ընտրութիւն, տասնց եւ ոչ մէկէն թո՛ղ բան սպասէ Արեւելեան Մամուլ։

Քաղաքական Ժողովը կողմնակից չէ եւ օրինաւորապէս ալ կազմուած մարմին մըն է. եթէ կողմնակից ըլլայ իսկ, Արեւելեան Մամուլի վարիչը պարտաւոր էր երթալ անոր անդամներուն ձեռքը ոտքը պագնել, որպէս զի իրենց պաշտօնը շարունակեն։

* * *

«Շահնուրի բարեկամ»ին, որ երեւցաւ Արեւելեան Մամուլի վերջին թիւին մէջ, ինչպէս նաեւ նոյն հանդէսին մէջ հանգուցեալ Առաջնորդի մասին գրածներուն մեր պատասխանը վերապահելով հանգուցեալին կենսագրական մեր մէկ ուսումնասիրութեան, ըսենք թէ Պ. Որբերեանին Բիւզանդիոնի մէջ գրած մէկ յօդուածը կարդացինք։ Ասկէ աւելի շողոքորթութիւն չէինք սպասեր. եթէ կէտ մը կայ որ այդ գրուածին մէջ մեզի եւ մեզի պէս խորհողներուն զարմանք պատճառած է, ան է թէ գրելու այդ կերպին իրաւունքը ո՞վ տուեր է իրեն։ Այդ իրաւունքը, տանր բացարձակ տէրը Մամուլեաններուն է. անոնք եւ մէյ մըն ալ Պոլսոյ մէջ մէկ քանիներ միայն իրաւունք ունին։ Այդ մարդիկ իրենց շահուն համար շատ բաներ կ'ըսեն, շատ բաներ կը գրեն։ Մի՛ գուցէ, Պ. Որբերեան ի դիմաց անոնց գրած ըլլայ իր այդ յօդուածը՝ որուն մէկ քանի գլխաւոր կէտերու մասին դիտողութիւն եղած էր Թերթին խմբագրութեան կողմէ։ Պ. Որբերեանին ալ մեր պատասխանը վերապահելով յառաջիկային, սաչափը միայն ըսենք թէ հանգուցեալին ունեցած իրական կտակին մէկ երկու տրամադրութիւնները դժբաղդաբար տեսեր է կամ կարդացեր է միմիայն օրացոյցի յիշատակարանին մէջ (?), անոնք ալ մատիտով գրուած, պարագայ մը որ իր պաշտպանել ուզած դատին օգուտ մը չունենալէ զատ վնաս ունի. բնագիրը ո՞ւր է։

Մանզումէ ալ եկեր Նպաստից Յանձնաժողովին իրաւունքը կը փնտռէ, 100 ոսկի. տես ձեզի նորութիւն մըն ալ։ Նպաստից Յանձնաժողովը ո՞վ հանեց մէջ տեղ։ Զարմանալի բան. Մէջպուրեանին 5—10 ոսկի չտուող մարդ մը, բժշկաց այցելագիններ ո՞վ պիտի վճարէ ըսող մարդ մը կարծէք որ այդպէս առատ առատ նուէրներ ընէ աջ ու ձախ։

Ամէնէն զարմանալի կողմը այն է որ երկու հոգիի կարդացեր է հանգուցեալը իր իրական կտակը, Որբերեանին եւ մէյ մըն ալ Երկանեանին։ Որբերեան երեք տրամադրութիւններէ բաղկացած է կ'ըսէ, իսկ միւսը բոլորովին տարբեր տրամադրութիւններ կարդացի կ'ըսէ։ Եկու տես որ այդ միեւնոյն կտակը երկուքն ալ կարդացեր ու տեսեր են. մէկը ուրիշ կերպով տեսեր է, միւսն ալ տարբեր կերպով։ Շիտակը սանձ կտակերգութիւն մը բնաւ տեսնուած չէր. աղէկ որ ինծի ալ չէ կարդացեր կտակը, թերեւս ես ալ տարբեր բաներ տեսնէի ու կարդայի։

ԱՏՈՄ

Արտաքին Լուրեր

ՌՈՒՍԻԱ

Ռուսիոյ դահլիճը.— Նախարարաց յանձնաժողովին նոր նախագահը.— Պ. Վիթէի յաջորդը.— Կարծիքը Գերմանիոյ մէջ։

Բարիզ, 1 սեպտ.—Կայս. հրամանագիր մը ելմտական Նախարար Պ. Վիթէի կը յանձնէ նախարարաց յանձնաժողովին նախագահութեան բարձր պաշտօնը։ Ատիկա Նիքոլա կայսեր կողմէ խիստ մեծ շնորհ մը եւ կատարեալ վստահութիւն մըն է Պ. Վիթէի հանդէպ, ինչ որ շատ արդարացի է՝ այն մեծ արժանիքին համար զոր պետական այդ ռուս անձնաւորութիւնը ցոյց տուաւ իր բազմաշրջան ասպարէզին մէջ։ Ծանօթ է այն գերակշիռ դերը զոր վերջին տարիներս կատարեց Ռուսիոյ թէ՛ ներքին վարչութեան եւ թէ արտաքին քաղաքականութեան մէջ։ Անշուշտ իր այդ գործունէութիւնը քաղաքական կարգ մը ընդդիմադիր շրջանակներու կողմէ հակառակութիւն մը առաջ բերաւ. տանոք կը մեղադրէին Պ. Վիթէն թէ ուղղակի իրեն չպատկանող գործերու միջամտած է հետզհետէ եւ թէ ձեռք անցուցած է իրեն չվերաբերող իշխանութիւններ։ Անշուշտ այդ ընդդիմադիր շրջանակներուն կողմէ եղած քննադատութեանց արդիւնքն է այն եղանակը, որով կարգ մը գերման լրագիրներ կարծիք յայտնեցին Պ. Վիթէի նոր անուանման առթիւ, յայտարարելով որ պաշտօնի այդ փոփոխութիւնը բարձրացում էր թէ շնորհազրկութիւն։ Իրաւ է որ Գերմանիոյ պաշտօնական թերթերը որոնք հոգածու են Գերմանիոյ շահերուն, մեծապէս կը գովեն անոր արժանիքը, քանի որ Պ. Վիթէ պիտի շարունակէ վարել ռուս-գերման առեւտրական դաշնադրութեան բանակցութիւնները։ Նացիոնալ Զայթունկ նոյն իսկ կը գուշակէ այն օրը ուր Պ. Վիթէ Ռուսիոյ Նախարարապետ պիտի անուանուի։ Ռուսիա Պ. Վիթէի կը պարտի դրամական բարենորոգումը, ալքոլին մենավաճառը եւ շինութիւնը այն երկաթուղիին որ Բեդերսպուրկը կը միացնէ Խաղաղական Ովկէանոսին։ Ելմտական Նախորդ Նախարարն էր որ Ռուսիոյ ճարտարարուեստին տուաւ այն մեծ զարկը զոր ունեցաւ վերջին տասնըներս։ Այդ պաշտօնին շարունակութիւնը բաւական ծանր գործ մըն է։ Ընդհանուր կարծիքը, սակայն, միահամուռ կը յայտարարէ թէ Պ. Բլէսքէ որ Պ. Վիթէի պիտի յաջորդէ իբրեւ ելմտական Նախարար, անշուշտ պիտի չըթերանայ։ Պ. Բլէսքէ որ ելմտական պաշտօնարանին զանազան ճիւղերէն անցած է, իր ասպարէզը սկսաւ ուղղակի տուրքերու վարչութեան մէջ։ Քանի մը տարիներ վարկի դիւանին պետը եղաւ եւ այդ տեղաւոով կարեւոր մասնակցութիւն մը ունեցաւ դրամական բարենորոգումին մէջ։ Ռուսիոյ պանքային վերակազմութեանը առթիւ, որով այդ հաստատութիւնը ինքնավար վարչութիւն մը եղաւ, Պ. Բլէսքէ կառավարիչի պաշտօնը վարեց, նշանաւոր հանդիսանալով այդ ճիւղին մէջ։ Ուրեմն ելմտական Նախարարութեան պաշտօնին կը կոչուի կատարեալ հմտութեամբ մը հանրային ելմտական գործերու եւ վարչութեան մեքենային։ Պ. Բլէսքի միանգամայն խիստ կորովամիտ մարդ մըն է, եւ այդ պայմաններուն մէջ, անշուշտ պիտի կրնայ շարունակել իր մեծանուն Նախորդին գործը։

Պերլին.—Հոս տակաւին վարանում մը կը տիրէ Պ. Վիթէի անուանման մասին՝ իբրեւ նախագահ նախարարաց յանձնաժողովին։ Կարելի չէ ըսել թէ այդ անուանումը բարձրացո՞ւմ մըն է թէ այն տեսակ յառաջացում մը որ անկումը կը ազդէ։ Այս երկրորդ կարծիքն է որ Պէրլինի մէջ նախ ընդունուեցաւ, վասն զի այդ լուրը, այս առտու, Սակարանին մէջ վնասակար ազդեցութիւն մը ըրաւ՝ երկաթի ճարտարարուեստի արժեթուղթերու շահադիտութեան վրայ։ Իրաւ է որ Պ. Վիթէ Ռուսիոյ մէջ ստեղծեց երկաթի ճարտարարուեստ մը. միւս կողմէ անոր ելմտական Նախարար անուանուելէն ի վեր է որ կնքուեցաւ հիմակուան անգլեւռուս առեւտրական դաշնադրութիւնը, որ նպաստաւոր է գերման երկաթներու արտածումին։ Պ. Վիթէ որ եւ է գրգիռ չյարոյց գերման վաճառականութեան դէմ։ Այդ պատճառով է որ Գերմանիոյ մէջ ցաւ կը պատճառէ Պ. Վիթէի դադրիլը ելմտական Նախարարի պաշտօնէն. սակայն հետզհետէ վստահութիւնը վերահաստատուեցաւ, այն հեռագրին վրայ թէ Պ. Վիթէ պիտի շարունակէ առեւտրական դաշնադրութեան բանակցութիւնները։

ԼՈՐՏ ՍՈԼԶՊԸՐԻ

Ցուղարկաւորութիւնը.—Արարողութիւնը.—Թաղումը.—Ծաղկեփունջեր.—Ուեսթմինսթրի մէջ։

Լոնտոն, 31 օգոստոս.—Առանց պերճանքի եւ առանց արտաքին փայլի տեղի ունեցաւ Լորտ Սոլզպէրիի թաղումը։ Գրեթէ վեհօրուք բան մը ունէր իր պարզութեանը մէջ այդ արարողութիւնը որ բոլորովին զուրկ էր այն պաշտօնական հանդիսաւորութենէն զոր սովորաբար կ'ունենայ նշանաւոր մարդու մը յուղարկաւորութիւնը։ Այս առթիւ պէտք է յիշել թէ անոր նախահայրը, որ Եղիսաբէթ թագուհիին նախարարապետն էր, միեւնոյն պարզութեամբ թաղուեցաւ 1598 օգոստոս ամսուն, գրեթէ միեւնոյն ժամուն։ Ժամը 3 ու կէսն էր երբ թափօրը դղեակին սանդուխներէն իջաւ։ Դագաղը կաղնեփայտէ շինուած, կը կրէին հանգուցեալին վաղեմի սպասաւորները, որոնց մէկ քանին անկէ առաջ ծնած էին։ Շատ պարզ էր դագաղը. ո՛չ ոսկեզօծուած էր եւ ոչ ալ զարդարուն։ Պղինձէ տախտակիկ մը միայն կար՝ լատինական արձանագրութեամբ մը՝ ծննդեան թուականը եւ մահուան թուականը։ Թափօրը քանի մը հոգի միայն կը կազմէին՝ Քէնթըրպըրիի արքեպիսկոպոսը, Ռոչէսթէրի ու Քոլչէսթըրի եպիսկոպոսները, ընտանիքը եւ հանգուցեալին սպասաւորը, մատակարարը ու անձնական քարտուղարը։ Թափօրը անցաւ դղեակին մէկ ծառուղիէն, դուրս ելաւ բազմաթիւ փոքր դուռներու մէջէն, անցաւ գերեզմանատանը որ քովը կը գտնուի, եւ եկեղեցի մտաւ։ Հոն կը սպասէին հրաւիրեալները։ Բացի քանի հոգիէ, միւսներուն ամէնքն ալ գիւղացի են։ Դագաղը դրուեցաւ խորանին առջեւ. տասը վայրկեան տեւող արարողութիւն մը կատարուեցաւ. յետոյ թափօրը եկեղեցիէն դուրս ելաւ եւ ուղղուեցաւ դէպ ի գերեզմանատան այն մասը որ Սէսիլ ընտանիքին յատկացուած է։ Լորտ Սոլզպէրի իր ընտանիքին առաջին անդամն է որ հոն կը թաղուի, վասն զի իր նախնիքները եկեղեցիին գերեզմաններուն մէջ կը հանգչին։ Լորտ Սոլզպէրի պիտի հանգչի իր կնոջը եւ մէկ զաւկին քով որ 1867ին մեռած է։ Թափօրը հասաւ փոսին մօտ որուն չորս կողմը դրուած են օրքիտէէ եւ ուրիշ ծաղիկներէ շինուած փունջեր։ Դագաղը երբ վար առնուեցաւ, վրան դրուեցան երկու ծաղկեփունջեր։ Մէկը Էտուարտ թագաւորին կողմէ ղրկուած էր սա արձանագրութեամբ.

«Ն. Վեհափառութեան անկեղծ բարեկամութեան ու ամենախորին յարգանաց զգացումներուն հաւաստիքը։»

Միւսը, Աղեքսանտրա թագուհիին կողմէ, որ սա արձանագրութիւնը կը կրէր.

«Լորտ Սոլզպէրիի յիշատակին համար որ սիրուած էր ամէնէն եւ ողբացուած իբրեւ ամէնէն լաւագոյն եւ ամէնէն մեծ պետական մարդը Անգլիոյ։ Ալեքսանտրայի կողմէ։»

Ներկաները լուռ կեցած էին։ Արեւը կը փայլէր. տերեւ մը իսկ չէր շարժեր. սպիտակ թիթեռնիկներ կը թռչէին դագաղին ծաղիկներուն վրայ. եւ երբ Քէնթէրպըրիի արքեպիսկոպոսը կ'արտասանէ թաղման աղօթքին առաջին բառերը, ագռաւներու կռնչիւնները կը լսուին փոքր գերեզմանատան մեծ ծառերու վրայէն։ Վայրկեանը հանդիսական է։ Լորտ Քրանպորն եւ հանգուցեալին միւս զաւակները դագաղը կը սահեցնեն փոսին մէջ։ Արքեպիսկոպոսը աղօթք մը կ'ըսէ ցած ձայնով։ Արարողութիւնը աւարտած է։ Ոչ ճառ կայ եւ ոչ ալ մեծաձայն լալիւններ։ Նոր Լորտ Սոլզպէրին սեղմեց ձեռքը Պ. Պալֆուրի, հանգուցեալին քեռորդին, եւ ընտանիքին միւս անդամներուն։ Ներկաները ցրուեցան։ Նախկին նախարարապետը մտաւ յաւիտենական քունին մէջ՝ Հաթֆիլտի ծառերուն ու ծաղիկներուն տակ։

—Ուէսթմինսթըրի հինաւուրց աբբայարանին մէջ հոգեհանգիստ կատարուեցաւ Լորտ Սոլզպէրիի համար բրիտանական այն բանթէոնին մէջ, ուր կը հանգչին Անգլիոյ այնքան նշանաւոր անձնաւորութիւններ։ Արարողութիւնը շատ յուզիչ էր։

ՌՈՒՍԻԱ ԵՒ ՃԱՊՈՆ

Երկու երկիրներու յարաբերութիւնները.—Տեսակցութիւն Պ. Հաեաշիի հետ.—Բանակցութիւնները Բեդերսպուրկի մէջ.—Կարգադրութեան եղանակ մը։

Լոնտոն, 31 օգոստոս.—Ուիքէէրի մէկ ներկայացուցիչը, այսօր, տեսակցութիւն մը ունեցաւ Լոնտոնի ճափոնական դեսպան Պ. Հաեաշիի հետ, ռուս-ճափոնական յարաբերութեանց եւ կարգադրութեան եղանակ մը գտնելու նպատակով այս միջոցիս Բեդերսպուրկի մէջ կատարուած բանակցութեանց վրայ։ Պ. Հաեաշի սա յայտարարութիւնը ըրաւ.

«Ինծի չի վերաբերիր գնահատել Բեդերսպուրկի մէջ կատարուող բանակցութիւնները եւ կամ Ռուսիոյ հետ կարգադրութիւն մը ընելու մասին առաջարկութիւնները։ Իմ կարծիքովս, սակայն, նուազ կարեւոր պատճառները այն հակառակութեանց, որոնք կրնան տեղի ունենալ երկու երկիրներուն միջեւ, շատ չուտով պիտի անհետանան։ Ինծի անկ չէ ըսել թէ այդ կարգադրութիւնը իրաւա[illegible], թէ ուրիշ լուծումով մը։ Կ'ուզեմ մաքառիլ այն սխալ գաղափարին դէմ թէ Ճափոն կռիւ կը փնտռէ Ռուսիոյ եւ կամ ուրիշ տէրութեան մը հետ։ Ճափոնի, ինչպէս նաեւ Ռուսիոյ մէջ կան երիտասարդ ծայրայեղ երկրասէրներ. բայց պետական պատասխանատու մարդիկը համակարծիք չեն անոնց։ Գալով Քորէայի, կարելի չէ խիստ յստակօրէն յայտարարել թէ Ճափոն նպատակ մը չունի հոն։ Քորէայի մէջ շահեր ունինք զորս բնականաբար պիտի պաշտպանենք։ Ռուսիոյ հետ ծանր դժուարութիւններ ծագելու պատճառներ չեմ տեսներ, ըլլա՛յ Քորէայի, ըլլա՛յ Մանչուրիոյ կողմէ։ Ռուսիա խոստացաւ Մ. Նահանգաց, հոկտեմբերին հեռանալ Մանչուրիայէն. կը հաւատանք թէ Ռուսիա պիտի գործադրէ այդ խոստումը։ Այդ մասին բնաւ տարակոյս չի կրնար ըլլալ. կը կրկնեմ թէ հակառակութեան նուազ կարեւոր պատճառներ, ինչպէս կրնան երբեմն տեղի ունենալ նոյն իսկ իրարու հետ համաձայնած տէրութեանց միջեւ, պատուաւոր կերպով ու բարեկամաբար պիտի կարգադրուին։ Կը ցաւիմ այն շատ մը փորձերուն վրայ որոնք կ'ըլլան երկու ազգերու միջեւ անհամաձայնութիւն մը առաջ բերելու համար։»

ՍՈՄԱԼԻԼԷՆՏ

Զէնք եւ ռազմամթերք.— Մատմիւլայի մատակարարները.— Անգլիական քննութեան արդիւնքը։

Ադէն, 31 օգոստոս.—Անգլիական իշխանութիւնները երեւան հանեցին գործարանի վաճառանիշեր եւ բեռնագիրներ որոնք ցոյց կու տան թէ Մատմիւլա ինչպէս զէնք ու ռազմամթերք ձեռք կ'անցնէ։ Հաստատուած է որ պատերազմի այդ մաքսանենգութիւնը մեծ մասամբ Անգլիայէն ու Ֆրանսայէն է։ Գլխաւոր յանձնակատարները կը բնակին Հարրար, Ճիպութի ու Մանչէսթըր։ Զէնք առնուեցան նաեւ Լոնտոնի վաճառատան մը թուղթերը որ Մատմիւլային զէնք կը ղրկէ Մանչէսթըրի, Մարսիլիոյ ու Ճիպութիի ճամբով։ Հաստատուեցաւ նաեւ թէ քանի մը տարիէ ի վեր զէնքի եւ ռազմամթերքի առեւտուր մը կը կատարուի ոչ միայն Սոմալիլէնտի, այլ Հնդկաստանի եւ շրջակայ ուրիշ երկիրներու հետ։ Անգլեւհնդիկ վաճառատուն մը Լոնտոնի ու Պոմպէյի իր գործակալութեանց միջոցաւ կարեւոր դեր մը կը կատարէ։ Անգլիական իշխանութիւնները հիմա ձեռք անցուցած են երկու վաճառատանց մեղապարտութեան բոլոր տարրերը. Նաեւ ապացոյցներ ունին ձեռքերնին թէ Սոմալիլէնտի պատերազմը սկսելէն ի վեր Լի-Մէթֆորտ հրացանի երեք միլիոն փամփուշտներ ղրկուած են Մատմիւլային՝ Լոնտոնի վաճառատան մը կողմէ որ գործակալութիւններ ունի Ճիպութիի ու Հարրարի մէջ. Նաեւ թէ այդ վաճառատունը մեծաքանակ կրա ու Լի-Մէթֆորտ հրացան ղրկած է։ Անգլիոյ կառավարութիւնը ուրիշ հարկ եղած միջոցները ձեռք պիտի առնէ՝ զէնքերու եւ ռազմամթերքներու այդ առեւտուրը դադրեցնելու համար։

ՖՐԱՆՍԱ

Պ. Քոմպի ուղեւորութիւնները.—Ռընանի արձանը.— Հանդէսներուն ծրագիրը.— Բանտէզէք զօրավար։

Բարիզ, 1 սեպտ.— Ծանուցուեցաւ թէ Խորհրդարանին նստաշրջանը բացուելէ առաջ, նախարարապետ Պ. Քոմպ երկու ուղեւորութիւններ պիտի կատարէ եւ քաղաքական ճառեր պիտի արտասանէ, ինչպէս եղաւ Մարսիլիոյ եւ Սէնթի մէջ։ Պ. Քոմպ սեպտ. 13ին Թրէկիէ (Քոթ-տիւ-Նոր) պիտի երթայ, ուր պիտի նախագահէ Ռընանի արձանին բացման հանդէսին։ Բանախօսութիւններ պիտի արտասանէ կրթական նախարար Պ. Շոմիէ կառավարութեան անունով, վասն զի Պ. Քոմպ յետոյ տրուելիք հացկերոյթին առթին պիտի խօսի։ Նախարարապետը, պատերազմական ու երկրագործական նախարարներուն հետ, հոկտ. 10ին Քլէրմոն-Ֆէրրան պիտի երթայ՝ նախագահելու Վէրսէնժէթորի արձանին բացման հանդէսին։ Այդ առթիւ տրուելիք հանդէսներուն ծրագիրը որոշուած է։ Նախարարապետը ու երկու նախարարները Հոկտ. 10ին եւ ժամը 10ին պիտի ժամանեն. նոր թանգարանին բացումը կատարելէ ետքը կառավարական պաշտօնատանը պիտի երթան, ուր պաշտօնական ընդունելութիւններ պիտի կատարուին։ Իրիկուան սեղան պիտի տրուի քաղաքապետութեան պաշտօնատանը մէջ։ Հետեւեալ օրը պիտի կատարուի արձանին բացումը։ Կէսօրին ժողովրդական հացկերոյթ մը պիտի տրուի, որուն երկու հազար հոգի պիտի մասնակցին։

Բեդերսպուրկ.— Բանտէզէք զօրավարը, Ֆրանսա դառնալու համար Վարշաւիայէն անցած ատեն, տեղւոյն սպայակոյտը կայարանէն դիմաւորեց զայն. Բանակին հրամանատարը եւ ռուսական Լեհաստանի կուսակալը հացկերոյթներ տուին ի պատիւ Ֆրանսայի ընդհանուր սպայակոյտի պետին։ Ներկայ գտնուեցան քաղաքային ու զինուորական բարձրաստիճան պաշտօնատարները եւ ֆրանսական ընդհանուր հիւպատոսը։ Բանտէզէք զօրավարը Վարշաւիոյ քաղաքապետութեան հիւրը եղաւ։ Ժողովուրդը ամէն կողմ խանդավառ ընդունելութիւն մը ըրաւ ֆրանսացի զօրավարին, որ Վիէննա ուղեւորեցաւ։

ԷՏՈՒԱՐՏ Է. ՎԻԷՆՆԱՅԻ ՄԷՋ

Անգլիոյ թագաւորին ժամանումը.— Կայարանին մէջ.— Հացկերոյթը.— Բաժակաճառեր։

Վիէննա, 1 Սեպտ.—Անգլիոյ Թագաւորը, Մարիէնպատէն գալով, երեկ ժամ 5ին հոս հասաւ։ Կառախումբը կայարան մտաւ, չքեղօրէն զարդարուած, «Աստուած պահէ Թագաւորը» երգով։ Ֆրանց-Եօզէֆ կայսրը, որ քարափին վրայ կը սպասէր արքիդուքսերուն հետ, արքայական տրակոնիներու չիկակարմիր համազգեստը կը կրէր։ Անգլիոյ Թագաւորը Ֆրանց-Եօզէֆ կայսեր ձեռքը սեղմելէ յետոյ, անոր երկու այտերէն համբուրեց. ներկայ անձնաւորութեանց իրարու ներկայացումէն յետոյ, երկու վեհապետները քառաձի կառքով մեկնեցան։ Կայարանին առջեւ, հրապարակը, փողոցները դրօշներով զարդարուած էին. տեղ տեղ կանանչազարդ յաղթական կամարներ կանգնած էին։ Մեծ բազմութիւն խռնուած էր, եւ բաց գոյն ու սոխակ արդուզարդերով կիները, որոնք մեծամասնութիւն կը կազմէին, իրենց թաշկինակները կը շարժէին։ Ամառուան ջինջ երկինք մը պարզուած էր։ Հոֆպուրկի առջեւ ալ, ուր թագաւորը պիտի բնակի, կանաչազարդ յաղթական կամար մը կը բարձրանար։ Հոֆպուրկի դղեակին մէջ, թագաւորը ընդունուեցաւ արքիդուքսուհիներուն, արտաքին գործոց նախարարին, Աւստրիոյ ու Հունգարիոյ նախարարապետներուն եւ ուրիշ պաշտօնատարներու կողմէ։ Էտուարտ Է. ողջունելէ յետոյ ներկաները՝ իրեն համար պատրաստուած յարկը գնաց։ Իրիկուան, հարիւր հոգինոց սեղան մը տրուեցաւ Հոֆպուրկի մէջ, ի պատիւ Անգլիոյ Թագաւորին։ Ֆրանց-Եօզէֆ կայսրը հետեւեալ բաժակաճառը արտասանեց.

«Շատ երջանիկ կը զգամ ինքզինքս, Ձեր Վեհափառութիւնը իմ մօտ ողջունելուս համար։ Այս այցելութեան մէջ, որուն՝ սիրալիր ընդունելութիւն կ'ընծեմ, նոր հաւաստիք մըն է երկար ատենէ ի վեր մեր գերդաստաններուն եւ ժողովուրդներուն միջեւ տիրող այնքան բարեկամական ու վստահալից յարաբերութիւններու շարունակման։ Ու այդ յարաբերութիւնները այնքան հաստատուն հողի մը վրայ կանգնած են որ շահերու ո՛չ մէկ հակառակութիւն գոյութիւն չունի մեր միջեւ, այդ բարեկամական յարաբերութիւնները ենթարկելու ո եւ է փոփոխման վըտանգի։ Այն վստահալից յուսով թէ ապագային մէջ ո եւ է փոփոխութիւն առաջ չպիտի գայ այս մասին, շնորհակալութիւնս կը յայտնեմ Ձեր Վեհափառութեան բարեկամական այն բազմաթիւ ցոյցերուն համար, զորս շատ առիթներու մէջ ցոյց տուած է ինծի նկատմամբ։ Այս բաժակը կը պարպեմ Ձեր Վեհափառութեան կենաց, գոչելով «կեցցէ Նորին Վեհափառութիւն Անգլիոյ Թագաւորը։»

Յետոյ Նուագախումբը սկսաւ Անգլիոյ ազգային երգը. Էտուարտ Թագաւորը սապէս պատասխանեց.

«Ձեր Վեհափառութենէն կը խնդրեմ ընդունիլ իմ շնորհակալութիւնս՝ իր ցոյց տուած բարեկամութեան համար։ Կրնամ ըսել թէ այս մեծ քաղաքին մէջ ինծի եղած ընդունելութիւնը մեծապէս յուզած է զիս։ Ձեր Վեհափառութիւնը գիտէ թէ միշտ ամենաբուռն շահագրգռում ցոյց տուած եմ իրեն, ինչպէս նաեւ կայսերական գերդաստանին նկատմամբ։ Ձեր Վեհափառութիւնը կրնայ վստահ ըլլալ որ այն զգացումները զորս հանգուցեալ սիրելի մայրս կը տածէր Ձեր Վեհափառութեան եւ իր գերդաստանին նկատմամբ, նոյնքան անկեղծ ու սիրալիր պիտի մնան։ Ձեր Վեհափառութենէն թոյլտուութիւն կը խնդրեմ, այս առաջին անգամ տեսնելուս, իմ թագաւորութենէս ի վեր՝ բանակիս մարէչալ անուանել զինքը։ Ձեր Վեհափառութեան, կայսր-թագաւոր, կենաց կը խմեմ։ Կեցցէ Նորին Վեհափառութիւնը՝ Հուրրա՜։»

Նուագախումբը յետոյ նուագեց աւստրիական ազգային երգը ու երկու վեհապետները իրարու ձեռք սեղմեցին։ Կայսրը քիչ մը տկար կը թուէր, մինչ Էտուարտ Թագաւորը կազդուրուած էր Մարիէնպատի ջերմուկներուն մէջ։ Ճաշէն յետոյ արքունիքին մէջ մտերմական համախմբում մը տեղի ունեցաւ։

Մ. ՆԱՀԱՆԳՆԵՐԸ

Ելեկտրական թրամուէյներ.— Վարչական խորհուրդ մը դատի քաշուած.— Անպարտ աշխատակից մը։

Նիւ-Եորքի մէջ հաստատուած ելեկտրական թրամուէյներու ընկերութեան մը վարչական խորհուրդը, հանրածանօթ միլիոնատէրերէ բաղկացած, դատի քաշուած է անխոհեմութեամբ պատճառ ըլլալուն համար երեսուն տղոց մահուան, թրամուէյի արկածի մը մէջ։ Կառավարը պատճառ եղած էր այդ արկածին, թրամուէյին ընթացքը դանդաղեցնել չուզելով երկու գիծերու միացման տեղը։ Վերջերս Սէն-Լուիի մէջ, դատարանը անպարտ արձակեց մէկը, որ ոտքով գացած ատեն ռէվոլվէր պարպած էր կառավարի մը վրայ. Այս վերջինը քիչ մնացած էր որ կոխոտէր զինքը։

ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ԱՌԱԾ ՄԵՌԵԱԼԸ

Մալկաճներու կռուին մէջ վիրաւորուած տեղակալը.— Տեղակալին կինը.— Ութը տարի ետքը յարութիւն առած։

Այս խորագրին տակ Ֆրանսերէն լրագիրները կը պատմեն սա արտակարգ դէպքը.—1895ին, Մատակասքարի արշաւանքի ատեն, տեղակալ Ռ..., որ մաս կը կազմէր զօրավար Տիւշէնի հրամայած գունդին, ծանրապէս վիրաւորուեցաւ Մալկաշներու դէմ մղուած կռուի մը մէջ. Սպան ինքզինքը մահամերձ կարծելով, իր ստորադաս զինուորին յանձնեց ընտանեկան թուղթերը, վերջին բարեւ մըն ալ ղրկելով կնոջ եւ զաւակներուն։ Զինուորը փնտռեց իր տիրոջ մարմինը բայց չկրցաւ գտնել։ Ալժէրիա դարձին, իրեն տրուած պատուէրները կատարեց։ Երկար տարիներ, սպային մանկամարդ կինը խուզարկութիւններ կատարել տուաւ, իր ամուսինին մարմինը երեւան հանելու համար, բայց ի զուր։ Մահուան վկայագիր մը ձեռք բերաւ, եւ 1901ին ալ ամուսնացաւ տեղակալի մը հետ. որ Էլ-Կոլէահի պահակագունդը ղրկուեցաւ։ Արդ, վերջերս մեռած տեղակալին հայրը նամակ մը առաւ պատերազմական պաշտօնատունէն, իր զաւկին՝ Մատակասքարի մէջ գտնուիլը ծանուցանող։ Տեղակալը ութը տարի գերի մնացած էր Մալկաշեան ցեղի մը ձեռքը։ Այդ պաշտօնական նամակը կ'ըսէ թէ մեռած կարծուած տեղակալը ճամբայ ելած է դէպ ի Ֆրանսա, թէ հարիւրապետութեան աստիճանին ու Պատուոյ Լէգէոնին խաչին արժանացած է։ Իր այրին հիմա ամուսնացած, շահագրգիռ կացութեան մը մէջ կը գտնուի, որուն ելքը յայտնի չէ։

ԼՈՂԱՑՈՂ ՀՈԼՊԷՆ

Մանշի մէկ եզերքէն միւսը.— Հոլպէնի անյաջողութիւնը.— փորձը յետաձգուած։

Լոնտոն, 31 օգոստոս.— Պ. Մոնթակու Հոլպէն կ'երեւայ թէ բաղդ չունի։ Անվհեր լողացողը այսօր ալ պարտաւորուեցաւ յետաձգել Մանշի մէկ եզերքէն միւս եզերքը լողալով երթալու ծրագիրը։ Պ. Հոլպէն ամիսէ մը ի վեր կը դիտէր Մանշի Նեղուցին վիճակը. առաջին անգամ ըլլալով երբ ծովին վիճակը նըպաստաւոր էր, մակընթացութիւնը հակառակեցաւ։ Պ. Հոլպէն տեսակցութեան մը պահուն յայտարարեց թէ միշտ վստահ է իր ծրագրին յաջողութեանը վրայ, բաւական է որ պայմանները պէտք եղածին չափ նպաստաւոր ըլլան։ Պ. Հոլպէն այն ատեն ճամբայ պիտի ելլէ երբ յաջողութեան բոլոր հնարաւորութիւնները ունենայ։ Այս առտու բաւական տեղ լողաց. Զորեքշաբթի իրիկուն մակընթացութիւնը նպաստաւոր պիտի ըլլայ, բայց եթէ հովը մինչեւ այն ատեն չհանդարտի, տասնհինգ օր եւս պիտի յետաձգուի Պ. Հոլպէնի ծրագրին գործադրութիւնը՝ Անգլիոյ եզերքէն լողալով Ֆրանսայի եզերքը երթալու համար։

Ա Ն Գ Ի Ր Ը

Ու եղաւ որ հարց ըլլայ թէ ինչո՞ւ 5000 տարիէ ի վեր մերիններէն դեռ ցայսօր Տէրնտասի կրակը կը պաշտուի, Տիրն ու Միհրը, կամ Միհրանիկն ու Տիրանիկ կը յիշուին.—Անգիր Դպրութեան Բ. հատորի 6րդ տետրը կարդացէք եւ գնեցէք Վահան վարդապետի տարեկան 25 ղրուշ։

Դիմել Պաղտասեան Տպարան
Սուլթան-Համամ, թիւ 14

Ներքին Լուրեր

ՍԷԼԱՄԼԸՔԻ արարողութիւնը տեղի ունեցաւ երէկ Համիտիէ մզկիթին մէջ։ Վեհ. Սուլթանը կէսօրին նոյն մզկիթը գնաց փառաւոր հանդէսով եւ ուրբաթի աղօթքը կատարելէ ետքը կայս. Պալատ դարձաւ։ Հիւրանոցին մէջ կը գտնուէին Ռուսիոյ դեսպանատան երրորդ թարգմանը, պահականութեան հրամանատարը, ընտանիքը ու երեք սպաներ, Իտալիոյ փոխ-հիւպատոսը, ամերիկեան դեսպանատան առաջին թարգմանը ու երկու հիւրեր, Յունաստանի ռուսական հիւպատոսը ու երկու հիւրեր, Ռուսիոյ դեսպանատան նաւային կցորդի օգնականը, ընտանիքը, աղջիկները ու երկու հիւրեր եւ դեսպանատուններէն յանձնարարուած վաթսունի չափ հիւրեր։ Ներկաներէն ոմանք սենեկապետ Էմին պէյի միջոցաւ արժանացան կայս. մեծարանաց։

ՆՈՐ ՀԵԾԵԼԱԶՕՐԱՒՈՐՆԵՐԸ ԵՒ ԶՕՐԱՀԱՆԴԷՍ.—Երկու նոր հեծելագունդերու կազմակերպութիւնը աւարտած ըլլալով երէկ, Ներկայ գտնուեցան Սէլամլըքի արարողութեան, կայս. Իրատէի մը համաձայն։ Այդ հեծելագունդերը Տավուտ Փաշայի զօրանոցէն ելլելով գացին կայս. Պալատան առջեւի մարզանքի հրապարակը։ Այդ հեծելագունդերուն առաջինը կազմող զինուորները ուղտի սաեւի գոյնէ համազգեստ կը կրեն եւ սեւ գալպաք որոնց գագաթը կարմիր է։ Գալպաքին ճակատը կայ օսմ. զինանշանը՝ մետաղէ շինուած։ Բաճկոնակներուն ուսնոցները եւ բանթալոններու երիզները կարմիր չուխայէ են։ Երկրորդ գունդն ալ նոյն տեսակ համազգեստ կը կրէ. միայն գալպաքներու գագաթները, բաճկոնակի ուսնոցները եւ բանթալոնի երիզները կապոյտ են։ Այդ զինուորները կը կրեն մաուզէրեան մէյմէկ հրացան ու սուրեր եւ Թէրսանէի մէջ շինուած սուրեր։ Այդ երկու հեծելագունդերէն մաս մը իրենց հրամանատարներով ու սպաներով գացին Համիտիէ մզկիթին քակը եւ հոն երկու կարգի վրայ բարեւի կեցան Վեհ. Սուլթանին անցնելիք ճամբուն վրայ։ Ն. Վեհափառութիւնը երբ ուրբաթի աղօթքը կատարելու համար նոյն մզկիթը ժամանեց, բարեհաճեցաւ աչքէ անցընել նոր հեծելագունդերը։ Աղօթքի կատարումէն ետքը Վեհ. Սուլթանը մզկիթէն ելլելու պահուն, դրան արտաքին մասին առջեւ կեցաւ եւ հրամայեց Իրեն ներկայացնել նոր հեծելագունդերուն համար շինուած երկու դրօշակները։ Ատոնք կարմիր ատլասէ պատրաստուած են. մէկ կողմը արծաթ թելով բանուած է կրօնական վերտառութիւն մը եւ միւս կողմն ալ օսմ. զինանշանը՝ մէջտեղը կայս. Թուղրայով. տակը գրուած է հեծելագունդին անունը։ Վեհ. Սուլթանը բարեհաճեցաւ այդ դրօշակները Իր իսկ ձեռքովը յանձնել նոր հեծելագունդերուն դրօշակիրներուն։ Մզկիթին [illegible] հրամանատարները ու սպաները համբուրեցին այդ դրօշակները։ Ն. Վեհափառութիւնը դրօշակները յանձնած պահուն բարեհաճեցաւ յայտարարել թէ վստահ է որ հրամանատարները, սպաները ու զինուորները պիտի պահպանեն այդ դրօշակներուն պատիւն ու փառքը զորս աւելի բարձրացնելու պիտի աշխատին։ Վեհ. Սուլթանը բարեհաճեցաւ նաեւ Իր կայս. մեծարանքները շնորհել հրամանատարներուն, սպաներուն եւ զինուորներուն։ Շէյխ-իւլ-Իսլամ Ճէմալէտտին էֆ. որ Ն. Վեհափառութեան քով բարեւի կենալու պատիւը ունեցած էր, ջերմագին բարեմաղթութիւններ ըրաւ Վեհ. Սուլթանին համար։ Սպարապետ Րիզա փաշա որ հոն ներկայ էր, եւ բոլոր միւշիրները, պալատական պաշտօնատարները ու զինուորները «ամին»ներով ձայնակցեցան։ Այդ միջոցին կայս. Պալատան նուագածուներու խումբը բարեւի եղանակը հնչեցուց եւ բոլոր ներկաները երեք անգամ «Բատիշահըմ չօք եաշա» գոչեցին։ Այդ հանդէսը աւարտելէն ետքը, Վեհ. Սուլթանը փառաւոր հանդէսով կայս. Պալատ վերադարձաւ։ Քիչ ետքը, կայս. Իրատէի մը համաձայն, զօրահանդէս մը կատարեցին Սէլամլըքին ներկայ գտնուող հետեւակ, թնդանօթաձիգ ու հեծեալ զինուորները եւ Նոր հեծելագունդերը։ Վեհ. Սուլթանը կայս. Պալատին դիտեց այդ զօրահանդէսը։ Այդ միջոցին կայս. Պալատան առջեւ բարեւի կեցած էին Բ. զօրաբաժնին հրամանատար Շէվքէթ փաշա, Ա. զօրաբաժնին ու Կ. Պոլսոյ կեդրոնական հրամանատար Սատէտտին փաշա եւ Էրթօղրուլ հեծելագունդերուն հրամանատար Սիւլէյման փաշա։ Զօրահանդէսը աւարտեցաւ ժամ 7 ½ին։

ԿԱՅՍ. ԶԻՆՈՒՈՐՆԵՐՈՒՆ Ի ՆՊԱՍՏ.—Պաշտօնական Ջերիտէ մը երէկ ծանուցած թէ Վեհ. Սուլթանը յիսուն հազար ֆանելա բաճկոնակ պիտի շնորհէ Ռումէլիի մէջ համախմբուած օսմ. զինուորներուն ձմեռուան եղանակին համար։ Պաշտօնական Ջերիտէն, հաղորդելով Ն. Վեհափառութեան կայս. բարեհաճը, կը հրաւիրէր ժողովուրդը ներքին բաճկոնակ, գուլպայ, տրեխ եւ այլն նուիրել, ինչ որ կայս. բարձր գոհունակութեան արժանի պիտի ըլլայ։ Թուրք լրագիրները այս օրուան իրենց թիւին մէջ հրաւէր կը կարդան ժողովուրդին որ հետեւող ըլլայ կայս. այդ բարձր օրինակին։

—Սապահ կը ծանուցանէ թէ իր արտօնատէրը Միհրան էֆ. այդ նպատակով լաւ տեսակէ հարիւր հատ ֆանէլա պատրաստել տուած է՝ մասնաւոր յանձնաժողովին յանձնելու համար։

—Թաթիմէ Սապիրէ անուն կին մը, նամակ մը ուղղելով Սապահի, կ'ըսէ թէ սկսած է ձմեռուան ճերմակեղէններ պատրաստել զինուորներուն համար։

ՄԱՆԱՍՏԸՐԻ նահանգին Աղոսթոս գաւառակին Սմիլով գիւղին մօտ կատարուած ընդհարումի մը պահուն, կ'ըսէ Սէրվէթ, կայս. զինուորները պարտութեան մատներ են աւազակները, զանոնք ցիրուցան ընելով եւ անոնց մեծ մասը սպաննելով։

ԳԵՐՄԱՆԻՈՅ Քէօլնիշէ Զայթունկ լրագիրը, կ'ըսէ Սէրվէթ, կէս-պաշտօնական հրատարակութեան մը մէջ կը յայտարարէ թէ Գերմանիոյ քաղաքականութեան միակ նպատակն է խաղաղութեան պահպանութիւնը եւ թէ ատկէ զատ ուրիշ նպատակ չունի։

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԴԵՍՊԱՆԸ.—Նիւ-Եորքէն կը հեռագրեն Լոնտոնի Մորնինկ Լիտըր լրագրին թէ Պ. Լէյշման պիտի թողու Կ. Պոլսոյ ամերիկեան դեսպանի պաշտօնը։ (Սէրվէթ)

ՅՈՒՆԱՑ Պատրիարքարանին մէջ, երէկ, Տ. Եովաքիմ Գ.ի պատուակալ նախագահութեանը տակ նպաստամատոյց յանձնաժողով մը կազմուեցաւ՝ մէկ քանի տեղերու յոյն կարօտեալներուն օգնելու համար։ Յանձնաժողովը որուն իրական նախագահն է, Միտիլէնէի մետրապոլիտ Տ. Քիրիլոս, կը կազմեն Բանճիրի պէյ, Ալեքսանտր էֆ. Սինիոսօղլը եւ Պ. Պ. Թ. Մավրոկորտաթօ, Ե. Եվճենիտիս, Լ. Զարիֆի եւ Զ. Հաճոբալօ։ Յանձնաժողովը մօտերս պիտի գումարուի իր գործելու եղանակը սահմանելու համար։ Սոյն ժողովին որոշմամբ հարիւր ութսուն ոսկի պիտի բաշխուի Քրուշէվօյի, Ֆլորինայի եւ Մանաստըրի յոյն համայնքներուն։ Այդ նպատակով տեղական յանձնաժողովներ պիտի կազմուին մետրապոլիտներուն նախագահութեամբ։

—Պ. Թ. Մավրոկորտաթօ, որ իր, քոյրերուն եւ եղբայրներուն անունով գումար մը նուիրած է Պալըքլըի բարեգործական յոյն հաստատութեանց, պայման դրած է այդ գումարով 32 անկողիննոց ձրի հիւանդարան մը հաստատել աղքատ կիներու համար. Նաեւ հոգաբարձութեան կողմէ 25 անկողիննոց սրահ մը աւելցունել վիրաբուժական գործողութեանց յատուկ՝ աղքատ այրերու համար։ Նուիրատուն իրեն կը վերապահէ անուն մը տալ Մավրոկորտաթօ ընտանիքին ծախքով շինուած հիւանդարանին, բայց կը փափաքի որ յոյն մեծ բարերարին՝ Ժորժ Զարիֆիի անունը կրէ։

—Այրի տիկին Էլէն Զարիֆի մտադիր է իր ծախքով թոքախտաւորներու ճիւղ մը հաստատել։

«ՎԱՍՓԱՐՈՒ» ՇՈԳԵՆԱՒԻՆ ԱՐԿԱԾԸ.—Վերջին լուրերու նայելով, կ'ըսէ Մոնիդէօր, զոր բերած է Պուրկազէն եկող Մարկարիթա շոգենաւը, Վասփարու զոհերուն թիւն է տասներեք։ Երեք պայթումներ պատահեր են։ Առաջինը տեղի ունեցեր է երրորդ մեքենավարին սենեկին առջեւ։ Այդ անձը որ Մեծ Կղզիէն է, Եանի Եաննիտիս, հրաշքով ազատեր է։ Վասփարու ինքնիրեն ազատեր է խրած տեղէն, վասն զի բոլոր բեռերը այրած ըլլալով շոգենաւը թեթեւցած էր։ Առաջին նաւապետին մարմինը ծովին մէջէն գտնուեր է՝ թեւերուն մէջ բռնած խցիկին մէկ բեկորը։ Զրոյցի մը նայելով, յանցաւորները, երեք հոգի, շոգենաւին մէջ կը գտնուին եղեր իբրեւ ուղեւոր։ Երկուքը անյայտացած են. կը կարծուի թէ մեռած են։ Երրորդը կ'ուրանայ ամէն բան։

ՀԱՄԻՏԻԷ հիւանդանոցին մէջ, հաստատման թուականէն՝ 1315 մայիսէն մինչեւ 1318 տարուան փետրվարի վերջը, 3097 հիւանդներ բժշկուած եւ 139 մեռած են։ Միանգամայն այդ շրջանին մէջ 1344 տղաք թլփատուած են։

ՀԻՃԱԶԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՆ.—Եպարքոսական հեռագիր մը ծանոյց ամէն կողմ թէ Հիճազի երկաթուղիին համար որոշուած հանգանակութիւնը որուն նուազագոյն քանակութիւնը հինգ ղրուշ է, իսլամական իւրաքանչիւր տան համար որոշուած է, որով անհատի թիւ ու տարիք սահմանելու պէտք չկայ։ Այդ նպաստը պիտի գանձուի իւրաքանչիւր տան ընտանիքի պետէն։

ԱՊՕՐԷՆ ԶԱՒԱԿՆԵՐ. — Գոսովայի կուսակալութիւնը հրահանգ խնդրած էր ձեռնհաս պաշտօնարանէն թէ Գօչանայի մէջ Բէթրի Լէֆքօ անուն դերձակի մը առանց պսակի հետը կենակցող կնոջմէ մը ունեցած զաւակները ի՞նչպէս պէտք է արձանագրել մարդահամարի տումարներուն մէջ։ Ձեռնհաս պաշտօնարանը նկատելով որ մարդահամարի կանոնագրին մէջ թէեւ այդ մասին մասնաւոր տրամադրութիւն մը չկայ, սակայն նոյն կանոնագրին 26 րդ յօդուածին տրամադրութեանը նայելով հայրը ու մայրը անծանօթ տղու մը համար երբ յետոյ հայրը ու մայրը յայտարարեն թէ իրենց զաւակն է, ըստ այնմ գիր մը կը պատրաստուի եւ եթէ արձանագրուած է, ըստ այնմ ծանօթութիւն մը կ'աւելցուի, ուստի առանց պսակի ծնած տղու մը համար ալ գործողութիւնը որոշեց. — Աստր հայրը կամ մայրը եթէ խոստովանի թէ իր զաւակն է եւ թէ կանոնագրին նոյն յօդուածին տրամադրութեանց համաձայն եթէ վկաներու յայտարարութեամբ ալ խնդիրը վաւերական հանգամանք մը ստանայ, հօրը, եւ եթէ չըլլայ, մօրը արձանագրուած տեղը, ըստ օրինի, կ'արձանագրուի եւ քովը ալ կը նշանակուի թէ առանց պսակի ծնած տղայ մըն է։

ՊԵՏԱԿԱՆ Խորհուրդին անդամ Պէհճէթ պէյ անդամ կարգուեցաւ Այտընի ու Արշիպեղագոսի կղզիներու նահանգներուն քննիչ մասնախումբին։

ՌՈՒՍԻՈՅ դեսպան Պ. Զինովիէվ, այսօր, Եալովա կ'երթայ դեսպանատան պահակնաւով։

ՍԵՐՊԻՈՅ ԴԵՍՊԱՆԸ.—Կ. Պոլսոյ սերպիական դեսպան Սավա Կրուիչ զօրավարը որ Սերպիոյ պետական Խորհուրդին նախագահ կարգուած ու Պելկրատ գացած էր, երէկ Կ. Պոլիս ժամանեց, առժամաբար վարելու Սերպիոյ դեսպանատան գործերը, մինչեւ որ նոր դեսպան մը կարգուի, ինչ որ տեղի պիտի ունենայ ընդհանուր ընտրութիւններէն ետքը։

ՏՈՔԹ. ՎԱՆ ԷՅՍ, որ Կ. Պոլսոյ հոլանտական դեսպանատան գործերը առժամապէս պիտի վարէ, երէկ Կ. Պոլիս ժամանեց։

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱԿԱՆ. — Չորեքշաբթի օրը Աղեքսանդրիոյ մէջ ժանտախտէ մեռած մարդ մը գտնուեր է։

—Դամասկոսի մէջ երեքշաբթի օրը քոլերայէ 29 դէպքեր եւ 17 մահեր պատահեր են։ Պիրէճիկի մէջ՝ մէկ մահ եւ Ուրֆայի մէջ 2 դէպք ու 3 մահ։

ԻԶՄԻՐԻ մէջ անցեալ օր երկրաշարժի թեթեւ ցնցումներ զգացուեր են. Նաեւ Զաթըլ Գալաաղաճի մէջ։

—Իզմիրի մէջ ծաղկախտը աւելցած ըլլալով, տեղւոյն բժիշկները Թաղապետական պաշտօնարանին մէջ գումարուեր են, հարկ եղած միջոցները ձեռք առնելու համար։ Որոշուեր է Կ. Պոլսէն պատուաստի 5000 խողովակներ բերել տալ։

ՍԿԻՒՏԱՐԻ Հայոց վարժարանին ուսուցիչներէն Յակոբ էֆ. կ'ըսէ Մալիւմաթ, երբ չուկային մէջ կարգ մը կեղծ ոսկիներ լումայափոխներուն ցոյց կու տար, ոստիկանները տեսան ու զայն ձերբակալեցին։

ՀԱՆՐ. ՊԱՐՏՔԻ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

Ազդ.—Խուտավէնտիկեարի նահանգին մէջ գտնուող Աբօլլօնի լճին ձկնորսութեան տուրքին երեք տարուան համար բացուած աճուրդը պիտի փակուի ներկայ ամսոյ 25ին շաբաթ օրը, որ նոյն տուրքին վերջնական աճուրդի օրն է։ Հետեւաբար, այս աճուրդին մասնակցողները, հետերնին ունենալով կանոնական երաշխաւորութիւնը կամ գումարը, պէտք է ներկայանան նոյն նահանգին Հանր. Պարտքի Վարչական Խորհուրդին, եւ Պոլսոյ մէջ՝ Հանր. Պարտքի Կեդր. Վարչութեան ձկնարանի ճիւղին, տեղեկանալու համար վերոյիշեալ տուրքերու աճուրդի պայմաններուն։

ԸՆԴՀ. ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ
19/1 սեպտ. 1903 3–3

⁂

Ազդ.—Քիւչիւք-Չէքմէճէի լճին ձկնորսութեան տուրքը վարձու պիտի տրուի երեք տարուան պայմանաժամով։ Առաջին աճուրդը տեղի պիտի ունենայ երկուշաբթի օգոստ. 25ին, եւ վերջնական աճուրդը՝ յառաջիկայ սեպտ. 1ին։ Հետեւաբար՝ վարձու բռնել ուզողները հետերնին ունենալով հարկ եղած գումարը կամ կանոնական երաշխաւորութիւնը, պէտք է դիմեն Մաքրիքէօյ Հանր. Պարտքի գործակալութեան եւ Պոլսոյ մէջ ձկնարանի տեսչութեան, ուր տեղի պիտի ունենայ աճուրդը։

ԸՆԴՀ. ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ
16/29 օգոստ. 1903 3–3

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԷՆ
ԼՈՒՐԵՐ

Ինչպէս երէկ ծանուցինք, ժողովական եւ ոչ-ժողովական վեց եպիսկոպոսներ հինգշաբթի օրը խորհրդակցութիւն մը ունեցան Ս. Պատրիարքին հետ, Ս. Էջմիածնէն հասած հեռագրին նկատմամբ։ Նոյն օրը Պատրիարքարան հասած ըլլալով Ս. Կաթողիկոսին մէկ կոնդակը, որով տեղեկութիւն կը տրուէր պաշտօնապէս թէ Ռուսիոյ Ներքին գործոց նախարարութենէն Սինոդին հասած հրամանին՝ եկեղեցապատկան եւ վանքապատկան կալուածներու յանձնման մասին Սինոդը չէ համակերպած, որուն անդամները իսկոյն հրաժարական տուած են Ս. Հայրապետին, եւ ինքն ալ իր կարգին պէտք եղածը գրած է ուղղակի Ներքին գործոց նախարարութեան։ Միաբանութիւնը գումարուելով դիմում ըրած է Ս. Հայրապետին, որ իրենց կարծիքը յայտնեն ուղղակի ձեռնհաս պաշտօնատան թէ բոլոր Առաջնորդներն ու փոխանորդները հրաւիրուած են խորհրդակցութեան համար, եւ թէ զանազան վիճակներէ դիմումներ կ'ըլլան իրեն, պէտք եղած միջոցները գործադրելու։ Ս. Հայրապետը կը յարէ թէ Եկեղեցւոյ իրաւանց պահպանութեան համար ամէն միջոց պիտի գործադրուի։ Այս կոնդակը կարդացուելով գոհունակութեամբ, ներկայ եպիսկոպոսները խնդրեցին Ս. Պատրիարքէն որ անմիջապէս հեռագրէ Ս. Հայրապետին թէ ստացուած է իր կոնդակը, եւ շնորհակալութիւն կը յայտնուի եղած տրամադրութեանց համար, ու Թրքահայ եպիսկոպոսներն ալ միեւնոյն բաղձանքը ունին ու նոյն մտօք պիտի աշխատին։ Ներկայ եպիսկոպոսները հարկ դատեր են իրենց առաջին գումարման բանաձեւին համեմատ Ս. Հայրապետին ուղղելի գիրը պատրաստել որ բոլոր եպիսկոպոսներէն ստորագրուելով պիտի ղրկուի։

—Ռումանիոյ այլ եւ այլ քաղաքներուն մէջ գտնուող ազգայինները որոշեր են իրենց եկեղեցւոյ կալուածներէն ու զանազան հասոյթներէն գումար մը յատկացնել Առաջնորդի մը ամսականին բաւական ըլլալու չափ, ինչպէս եղաւ Պուլկարիոյ մէջ։

—Խառն Ժողովը յառաջիկայ չորեքշաբթի օր նիստ պիտի ընէ Պատրիարքարանի մէջ։

—Ուսումնական Խորհուրդը իր չորեքշաբթի նիստը գումարեց երէկ Ղալաթիոյ Խորհրդարանին մէջ եւ զբաղեցաւ հետեւեալ խնդիրներով։

1.—Շրջանաւարտից քննիչ յանձնաժողովը տեղեկագրով մը ներկայացուցած էր քննութեանց վիճակացոյցը։ Խորհուրդը ուշադրութեան առաւ զանոնք եւ յետ մանրամասն քննութեանց դիտեց որ, մայրաքաղաքիս շրջանաւարտից թիւը յանգած է 102ի, որոնց 60ը մանչ եւ 42ը աղջիկ, եւ արժան դատեց ասոնցմէ սարքական նախակրթութեան շրջանաւարտի վկայական տալ 51 մանչ եւ 35 աղջկանց որոնց անունները են իրենց քննութեան նիշերու կարգաւ։ Պ. Պ. Բարսեղ Սիւզմէեան Խասգեան վարժարան 2.—Յարութիւն Մասաճեան, Որբանոց 3.—Ղուկաս Բարսեղեան Մայր Վարժարան 4.—Պօղոս Տէր Ներսէսեան, Խասգեան Վարժարան. 5.—Առաքէլ Պաղպաղեան, Որբանոց. 6.—Տիրան Թաշճեան, Խասգեան Վարժ. 7.—Յովհաննէս Թախախճեան, Որբանոց. 8.—Յովհաննէս Արզուեան, Մայր Վարժարան. 9.—Արմենակ Յովասափեան, Խասգեան վրժ. 10.—Կարապետ Կանանեան, Որբանոց. 11.—Թորոս Պօղոսեան, Մայր Վարժ. 12.—Գրիգոր Պօղաճեան, Որբնց. 13.—Համբարձում Թագւորեան, նոյն, 14.—Սողոմոն Բիւզանդեան, նոյնպէս. 15.—Գրիգոր Բագրատունի, Օրթաքէօյ. 16.—Ահարոն Տէր Ներսէսեան, Որբանոց. 17.—Յովհաննէս Փափազեան, Օրթաքէօյ. 18.—Մարկոս Ղուկասեան, Որբանոց. 19.—Երուանդ Չէքէ, Օրթագիւղ. 20.—Լեւոն Գազանճեան, նոյնպէս. 21.—Երուանդ Աւագեան, Մայր Վարժարան. 22.—Հրանտ Կոճիկեան, Խասեան. 23.—Գարեգին Միհրդատեան, Սամաթիոյ Ս. Սահակեան. 24.—Տիրան Զաքարեան, Մագրիգիւղ Տատեան Վարժ. 25.—Վահրամ Արծրունի, Օրթագիւղ Ս. Թարգմանչաց. 26.—Արմենակ Սեթեան, նոյնպէս. 27.—Միւռոն Ալթունեան, նոյնպէս. 28.—Տիրան Կիւրճեան, Սամաթիոյ Ս. Սահկ. 29.—Միհրան Չալըքճեան, Օրթագիւղ. 30.—Յովհաննէս Յովհաննէսեան, Սամաթիոյ Ս. Սահակեան. 31.—Վահրամ Փափազեան, Խասեան. 32.—Արմենակ Քէրըքճեան, Ղալաթիոյ Նախակրթարան. 33.—Յովհաննէս Նէվրուզեան, Օրթագիւղ. 34.—Տիգրան Թիրիթեան, Մագրիգիւղ Տատեան վարժ. 35.—Յովհաննէս Յարութիւնեան, Ղալաթիոյ նախակրթարան. 36.—Բիւզանդ Միքայէլեան, Մագրիգիւղի վարժ. 37.—Օգսէն Շահինեան, նոյնպէս. 38.—Համբարձում Պիւքիւճեան, Սամաթիոյ Ս. Սահակեան. 39.—Սիրուն Թոմպալեան, Խասեան. 40.—Կարապետ Գազանճեան, Մագրիգիւղի վարժ. 41.—Մարտիկ Փափազեան, Մայր Վարժարան. 42.—Վահրամ Դարպասեան, Խասեան. 43.—Հայկ Սէմէրճեան, նոյնպէս. 44.—Արտաշէս Զաքարեան, նոյնպէս. 45.—Վահան Պօշնաքեան, նոյնպէս. 46.—Հրանտ Բէրէսթէճեան, Ղալաթիոյ նախակրթարան. 47. Յարութիւն Խանճեան, Օրթագիւղ. 48.—Կոսպենիկ Սէֆէրեան, Մագրիգիւղի վրժ.էն. 49.—Կարապետ Պալեան, նոյնպէս. 50.—Օննիկ Շամլեան, նոյնպէս. 51.—Վահան Խելօքիկեան, Մայր Վարժարան։

Օրիորդք. 1.—Զապէլ Փափազեան, Խասեան վարժարանէն. 2.—Արուսեակ Պէրպէրեան, Օրթաքէօյի վարժարանէն. 3.—Զապէլ Մէնդիլճեան, Խասեան. 4.—Հայկուհի Պիլէզիկճեան, նոյնպէս. 5.—Մառի Տիլսիզեան, նոյնպէս. 6.—Էլիզ Թէքէեան, ինքնին աշխատած. 7.—Շնորհիկ Ալթունեան, ըՍկիւտար Ս. Խաչ. 8.—Զարուհի Տէմիրճեան, նոյնպէս. 9.—Նազլիկ Սէլըքեան, նոյնպէս. 11.—Արմենուհի Թէքէեան, Խասեան. 11.—Նուարդ Միսաքեան, նոյնպէս. 12.—Նոյեմզար Թոսունօղլեան, ըՍկիւտար Ս. Խաչ. 13.—Մաքրուհի Ենիֆիլճեան, Մայր Վարժարան. 14.—Արշալոյս Տէլէճէկեան, Խասեան. 15—Բեկրուհի Խաչատուրեան, Օրթագիւղի վարժարանէն. 16.—Մառի Կիւլլապեան, Խասեան վարժարանէն. 17.—Մառի Պապոնեան, Սկիւտար Ս. Խաչ. 18.—Գոհարիկ Խարայէլեան, Մայր Վարժարանէն. 19.—Զապէլ Թէքէեան, Խասեան. 20.—Սիրանոյշ Գաբրիէլեան, Մայր Վարժարան. 21.—Արմենուհի Թահթաճեան, նոյնպէս. 22.—Ռոքսանա Պոյաճեան, Սկիւտար Ս. Խաչ. 23.—Արուսեակ Տօղրամաճեան, Օրթագիւղի վարժարանէն. 24.—Հրանոյշ Ինճեան, Մագրիգիւղի վարժարանէն. 25.—Աղաւնի Աւետիսեան, Մայր Վարժարանէն. 26.—Արաքսի Փափազեան, Մագրիգիւղի վարժարանէն. 27.—Եւկուհի Շաչեան, Օրթագիւղի վարժարանէն. 28.—Պայծառ Անանեան, Մայր վարժարանէն. 29.—Դայեանէ Նահապետեան, նոյնպէս. 30.—Հայկանոյշ Ասլանեան, Խասեան վարժարանէն. 31.—Զապէլ Սեթեան, Օրթագիւղի վարժարանէն. 32.—Նեմզիկ Թաշճօրեան, նոյնպէս. 33.—Սրբուհի Աւետիսեան, Մայր վարժարանէն. 34.—Աղաւնի Գույումճեան, Խասեան վարժարանէն եւ 35.—Զօրուհի Զաքարեան, Մագրիգիւղի վարժարանէն։

Գալով ներկայ տարւոյ քննութեան մէջ անյաջող ելլողներուն, Խորհուրդը որոշեց որ, ասոնցմէ անոնք որ փափաքին յառաջիկայ տարի վերստին քննութիւն անցընել՝ ընդունուին քննութեան եւ ստանան իրենց վկայականը։ Այս առթիւ Խորհուրդը իր գոհունակութիւնը յայտնեց քննիչ յանձնաժողովին անդամոց, իրենց տարած աշխատութեանց համար։

2. Ս. Պատրիարք Հայրը պաշտօնագրով մը, Խորհրդոյ մտադրութիւնը կը հրաւիրէր, աղջկանց լրացուցիչ դասընթացքի եւ բարձրագոյն նախակրթարաններու աշակերտուհեաց թուրքերէն լեզուի տարերքը աւանդելու մասին։ Խորհուրդը Ն. Սրբազնութեան սոյն հրահանգին վրայ, համամիտ իր տեսութեանցը, կարեւոր եւ օգտակար դատեց թուրքերէն լեզուի ուսուցումը նոյն դասընթացքներու մէջ, եւ սահմանեց հարկ եղած կարգադրութիւնները։

Խորհուրդը ասոնցմէ զատ զբաղեցաւ կարգ մը խնդիրներով։

Ս. ՓՐԿՉԻ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

Հոգաբարձութիւնս ներկայիւս կը փութայ ծանուցանել բարեպաշտ հասարակութեան թէ՝ Հաստատութեանս հոգեւոր հովիւ Տ. Վարդան Վրդ. Բրախորեան Հիւանդանոցիս Ս. Փրկչի մատրան մէջ Ս. Պատարագ եւ Հոգեհանգստեան Պաշտօն պիտի կատարէ, վաղը կիրակի, 24 Օգոստոս, ի հանգիստ հոգւոյ Նորոգ հանգուցեալ Գէորգ Էֆէնտի Գրիգորեանին, որ ի կենդանութեան 500 հատ Օսմ. քանսոլիտէ նուիրած էր Հիւանդանոցիս 1889ին։

(Հոգաբարձութիւն)

ԲԱՐՁՐԱԳՈՅՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ
ՊԱՐՏԻԶԱԿ

Վարժարանիս նպատակն է տալ միջնակարգ, հիմնական կրթութիւն մը, հետեւելով անգլիական եւ ամերիկեան նոյնօրինակ հաստատութիւններու (High School) ծրագրին։ Նոյն ատեն ալ սակայն նկատի առնելով երկրին պահանջները մասնաւոր խնամք կը տարուի տեղական ու պետական լեզուներու եւ գրականութեան, ինչպէս նաեւ ֆրանսերէնի։

Ամէնէն պզտիկ կարգերէն սկսելով՝ կարգ մը դասեր կ'աւանդուին անգլիերէն լեզուով, որպէս զի բոլոր աշակերտները կանուխէն ընտելանան անգլիերէնի։

Տնօրէնը տոքթ. Չէմպըրս կ'աւանդէ տոմարակալութեան դասը, որ մասնաւորապէս կը յարմարցնէ ընթացաւարտները գործնական կեանքի։

Առողջապահութեան դասը կ'աւանդէ վարժարանիս բժիշկը, որ միանգամայն մօտէն կը հսկէ բոլոր աշակերտներուն առողջութեանը վրայ։

Գիտական ճիւղերու դասախօսութիւնները արդիւնաւորելու համար՝ վարժարանը ունի պիտանի ու անհրաժեշտ գործիքներու ընտիր հաւաքածոյ մը։

Նորակառոյց նպատակայարմար շէնքը եւ նորատունկ ընդարձակ հողերն՝ ամէն ժամանակէ աւելի նպաստաւոր են աշակերտներու հանգստութեան եւ առողջութեան, գեղը ըլլալով արդէն հանրածանօթ իր մաքուր օդովն ու գեղեցիկ տեսարանովը։

Վարժարանիս վերաբացումը (24րդ տարեշրջան) տեղի պիտի ունենայ Սեպտ. երկուքին (Ր. Ե.)։ Տարեթոշակն է 16 օսմ. ոսկի։ Աւելի անհրաժեշտ տեղեկութիւններու համար դիմել անձամբ՝ Պայպլ Հաուզ, Կ. Պոլիս. կամ նամակով Տնօրէնութեան, Պարտիզակ։ 8–15

Այսօրուան Հեռագիրներ

(ԱԺԱՆՍ ՏԸ ՔՈՆՍԹԱՆԹԻՆՈՊԼ)

ՎԻԷՆՆԱ, 4 սեպտ.—Սոֆիայէն կը հեռագրեն Վիէննայի լրագիրներուն թէ Սոպրանիէն պիտի լուծուի եւ թէ նոր ընտրութիւնները մօտերս պիտի կատարուին։

—Լրագիրները կ'իմանան Սէրաեէվոյէն թէ այս գիշեր մեծ հրդեհ մը ծագեր է Թրաւնիքի մէջ։ Վեց հարիւր տուն այրեր են։ Վնասները շատ մեծ են։ Մարդու զոհեր ալ կան, կ'ըսուի։

—Թրաւնիքէն առնուած պաշտօնական հեռագրի մը նայելով, հինգ հարիւր տուներ, որոնց մէջ կան ութ զանազան աղօթատեղիներ, այրեր են։ Երեք հազար հոգի անպատսպար կը մնան։ Զրոյցի մը նայելով մէկ քանի մարդեր զոհ գացեր են։

—Հրդեհը որ սեպտ. 3ի գիշերը ծագած էր, հետեւեալ օրուան կէս գիշերին միայն կարելի եղեր է չէզոքացնել։ Հրդեհը դեռ այս առտու ամբողջովին մարած չէ։ Պատճառը յայտնի չէ։

ԲԱՐԻԶ.—Այսօր Էլիզէի մէջ Պ. Լուպէի նախագահութեամբ գումարուած նախարարաց Խորհուրդին մէջ արտաքին գործոց նախարար Պ. Տէլքասէ կարդաց ֆրանսական դեսպաններու կողմէ ուղղուած հեռագիրները։

ԼՈՆՏՈՆ.—Էտուարտ Թագաւորը իրիկուան հոս ժամանեց։

—Բէքինէն կը հեռագրեն Ռէօյթէրի թէ ընդհարում մը կատարուեր է ֆրանսական տասնըհինգ եւ ամերիկեան չորս զինուորներու մէջեւ։ Ֆրանսացիները զէնքի դիմելով, ամերիկեան երկու զինուորներ ծանրապէս վիրաւորեր են։

ԲԱՐԻԶ.—Պելճիքայի Թագաւորը երէկ այցելութիւն տուաւ Պ. Լուպէի Էլիզէի մէջ, ուր զինուորական պատիւներ ընծայուեցան։ Տեսակցութիւնը շատ սիրալիր եղաւ։ Պ. Լուպէ յետոյ փոխադարձ այցելութիւն տուաւ Լէօբոլտ Թագաւորին։ Թան կ'ըսէ թէ Պելճիքայի Թագաւորին Բարիզ այցելութեան պատճառն է՝ դիւանագիտական այն ծանուցագիրը զոր վերջերս Լոնտոնի դահլիճը ուղղեց Քոնկոյի համար Պերլինի մէջ գումարուած համաժողովին որոշումները ստորագրող տէրութեանց՝ Քոնկոյի անկախ պետութեան կացութիւնը կարգի դնելու եւ այդ որոշումները վերաքննելու մասին։

(ԱԺԱՆՍ ՆԱՍԻՕՆԱԼ)

ՔԻԼ, 4 սեպտ.— Դանիական նաւաբաժինը, Հէնէլ դեր-ծովակալին հրամանատարութեանը տակ, Քիլ կը սպասուի վաղայաջորդ կիրակի օրը՝ 6 սեպտ.։

ԲԵՇԹԱ.—Խրուաթիա կը պահանջէ որ Խրուաթիոյ զօրագունդերուն մէջ հրամանները խրուաթերէնով տրուին։

ԲԱՐԻԶ.—Պ. Լուպէ Էլիզէի մէջ նախագահեց նախարարաց Խորհուրդի մը։ Պ. Տէլքասէ ալ ներկայ էր։

—Պելճիքայի Թագաւորը այցելութիւն տուաւ Պ. Լուպէի։ Երկար խորհրդակցութիւն մը կատարեցին Քոնկոյի գործերուն վրայ։

ՊԷԼԿՐԱՏ.—Պելկրատի վերջին դէպքերուն հեղինակներուն դէմ ընդդիմութիւնը մեծապէս կ'աւելնայ բանակին մէջ։

ՎԻԷՆՆԱ.—Իրաւարարութեան միջազգային համաժողովին նիստը երկուշաբթի պիտի բացուի Վիէննայի մէջ։ Չորս հարիւր ութսուն օտար երեսփոխաններ ներկայ պիտի գտնուին։

ԲԵՇԹԱ.—Ֆրանց Եօզէֆ կայսրը երկար խորհրդակցութիւն մը ունեցաւ Քուէն Հէտէրվարի կոմսին հետ։

ԲԱՐԻԶ.—Հրդեհ մը մոխիր դարձուց Թրաւնիքի մէկ մասը։

ՊԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿ.—Ռուսիոյ կայսրը ու կայսրուհին Լիպաու գացին։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱԿՈՒՄ 22 Օգոստոս

Օսմ. Քոնսոլիտէ Սեռի Դ.	Օ. Ո.	22	17
Ամէնէն բարձր գին	»	22	26
Ամէնէն վար գին	»	22	06
Ռումէլիի Երկաթուղի գոզ.	Ֆր.	114	75
Ամէնէն բարձր գին	»	115	—
Ամէնէն վար գին	»	113	50

ԲԱՑՈՒՄ 23 Օգոստոս

Օսմ. Քոնսոլիտէ Սեռի Դ.	Ֆ. Կ.	22	22
Ռումէլիի Երկաթուղի	Ֆր.	115	—
Շիրքէթի Խայրիէ		20	—
Օսմանիէ		—	—
Ռէժի		—	—
Օսմ. Վանքա		—	—
Քրէտի Ժէնէրալ Օսմ.		—	—
Սօս. Օթմ. Շանժ է Վալէօռ		—	—
Օսմ. Ապահ. Ընկ.		4	36
Թրամուէյ բաժնեթուղթ		6	—
» ժուիսանս		1	35
» պարտաթուղթ		486	—
Քարափ Կ. Պոլսոյ		504	—
Թրանսվալ		110	—
Քրէտի Ֆոնսիէ Էժիբսիէն		265	—
Օավրէօժ		72	—
Անատոլըի երկաթուղի բաժնեթուղթ		11	35
« պարտաթուղթ «		525	—

ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐ

Լոնտոն 3 ամիս	Ղրշ.	—	—
» » » չէք	»	109	05
Բարիզ » »	Ֆր.	23	05
» » » չէք		—	—
Պէրլին անտոկու չէք	Մար.	18	68
Վիէննա չէք	Ֆիոր.	21	90

ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ

Ֆրանքնոց	Ղրշ.	87	17
Անգլիական ոսկի	»	109	38
Շօլ Էմբէրիալ	»	89	30
Քրիմին	»	51	06
Մէճիտիէ արծաթ	»	107	37
Մէթալիք	»	861	—
Ռուսի Թղթադրամ	Օ. Ո.	4	60

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

ԼՈՆՏՈՆ, 4 Սեպտեմբեր

Անգլիական Քոնսոլիտէ	89	87
Օսմանեան Թանզ սէռի Բ.	59	25
» » » Գ. բաց.	30	12
» » » Գ. գոց.	29	27
Օսմանեան Վանքա	13	75
Ռուսական 1890	—	—
Հելլենական 5 %	42	—
» Մօնօբօլ	45	50
Պուլկարական 1888	89	—
Էժիբսիէն ինիֆիէ	104	75
Թօմբինայ	104	—
Թրանսվալ	4	31
Այտին երկաթուղի	15	—
Փոխանակագիր	25	33 3/4

ԲԱՐԻԶ, 4 Սեպտեմբեր

Ֆրանս. Թանզ 3 %			97	67
Օսմ. Քոնս. սէրի Դ.	բաց.	Ղրշ.	30	30
	գոց.	»	30	50
» » » Բ.		»	—	—
« » » Գ.		»	33	67
Օսմ. Կայս. Վանքա		Ֆր.	570	—
Օսմանիէ		»	—	—
Ռումէլի երկաթուղի		»	120	—
Օսմ. Մաքսատուն		»	473	—
Օսմ. Ռէժի		»	282	—
Բրիօրիթէ Թիւրք 4 %		»	496	—
Քրէտի Լիոնէ		»	1124	—
Իտալական Թանզ		»	102	20
Սպանիական արտաքին		»	91	05
Թրանսվալ		»	—	—
Չէք Լոնտոնի վրայ		»	25	170
Երաժագոյն		»	—	—

ՎԻԷՆՆԱ, 4 Սեպտեմբեր

Փոխան. Լոնտոնի վրայ	Ֆր.	239	20
Ռումէլի երկաթուղի	»	115	—
Օսմ. Ռէժի	»	248	—

ՊԷՐԼԻՆ, 4 Սեպտեմբեր

Ռուպլը	Ֆր.	—	—
Ռումէլի երկաթուղի	»	125	50
Անատ. երկթ. պարտաթուղթ	»	102	40
Փոխ. Լոնտոնի վրայ 3 ամս.	»	20	210

ՏՈՔԹ. ԺԱՔ ՄԷՆՕԶԱ
ԲԱՐԻԶԻ ԲԺՇԿԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆԷՆ ՎԿԱՅՈՒԱԾ, ՄԱՆԿԱԲԱՐՁ ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆ ԱՆԿԵԼԱՆՈՑԻՆ ՄԷՋ
ԵՒ
ՄԱՍՆԱԳԷՏ ԿԱՆԱՑԻ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆՑ

Ամէն օր հիւանդ կ'ընդունի իր բնակարանին մէջ, Բերա, Քիւչիւք Բայրիաթան փողոց, Թիւ 18, Թաղապետական Զ. շրջանակի պաշտօնարանին մօտ։ Աղքատները ձրիապէս կը դարմանուին չորեքշաբթի օրերը։ Ամլութիւնը կը դարմանէ մասնաւոր եւ նոր եղանակով մը՝ զոր ի գործ կը դնեն Բարիզի նշանաւոր բժիշկները։ Այս նոր մեթոտով դարմանումը, որ մինչ յաջողութեամբ պսակուած է, առաջին անգամէն իսկ գոհացուցիչ արդիւնք մը կ'արտադրէ։ 12–30

Յանձնարարեցի իմ հիւանդներուս ու ինֆլիւէնզային հետեւանքը եղող սաստիկ հարբուխին եւ նմանօրինակ ուրիշ հիւանդութեանց համար գործածէն առաջ կաթի խառնուած Քրօնտորֆի հանքային ջուր, եւ լաւագոյն արդիւնքը ձեռք բերի։
ՏՈՔԹ. ՍԹԷՖՕՆԼԻՍ

ՔՐԷՏԻ ԼԻՈՆԷ

ՀԱՇՈՒԵԿՇԻՌ 31 Յուլիս 1903ի

ՊԱՐՏՔ	Ֆրանք
Սնտ. մէջ գտնուած դրմ.	144,259,061.56
Թղթապանակ	932,143,418.52
Որբատ	201,218,247.74
Ընթացիկ հաշիւներ	335,441,818.10
Փոխատուութիւններ	271,509,245.48
Պարտաթղ. արժէթղ. եւյն.	7,928,895.36
Հին անշարժ կալ. 30,000,000) Նոր անշարժ կալ. 5,000,000)	35,000,000.—
Զանազանք	28,487,167.74
	Ֆրֆ. 1,955,987,854.50

ՊԱՀԱՆՋՔ	
Պահեստի դրուած դրմ.	638,092,404.28
Ընթացիկ հաշիւներ	781,295,716.47
Ընդունուած փոխնկագ.ր	80,319,272.70
Վճարելի պարտամրհնե.ր	20,208,285.09
Զանազանք	86,072,175.96
Պահեստի դրամ	100,000,000 —
Դրամ.գլուխ ամբողջ վճրծ.	250,000,000 —
	Ֆրֆ. 1,955,987,854.50

Վարչ. Խորհրդոյ Նախ. Ընդհ. Տնօրէն
Հ. ԺԵՐՄԷՆ Ա. ՄԱԶԷՐԱ

Ս. ԼՈՒՍԱՒՈՐՉԵԱՆ ՈՒՍՈՒՄՆԱՐԱՆ

Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ Ուսումնարանին Խնամակալութիւնը պատիւ ունի ծանուցանելու մեր յարգոյ Հասարակութեան թէ իր 1903-4 ուսումնական տարին պիտի սկսի Երկուշաբթի, սեպտ. 1/14 ին։

Այս առթիւ հարկ կը զգայ յայտարարելու թէ իր ուսումնական ծրագիրը մասնաւոր խնամքով բարեփոխած է, զայն աւելի օգտաւէտ ընելու համար ընդհանրութեան եւ աւելի համաձայն մեր հասարակութեան պիտոյից։

Սոյն ծրագրին համեմատ, Ուսումնարանին շրջանը վեցամեայ է, երեք երկամեայ ընթացքներէ բաղկացեալ, այսինքն Խոնարհագոյն, Միջին եւ Բարձրագոյն։ Իւրաքանչիւր ընթացքին աւարտելուն՝ յատուկ վկայագիր մը պիտի տրուի աշակերտին, մասնաւոր քննութենէ մը ետքը։

Ուսումնարանիս բարձրագոյն վկայագիրը ստացող աշակերտք կարող պիտի ըլլան թէ՝ մայրաքաղաքիս առեւտրական եւ սեղանաւորական հաստատութեանց մէջ մտնել եւ թէ՝ Փրանսայի վաճառականութեան, Արուեստից եւ Երկրագործական վարժարաններուն մէջ ընդունուիլ։ Այն աշակերտներուն համար որ սահմանեալ են Համալսարանական բարձրագոյն ուսմանց հետեւելու, ինչպէս են Բժշկական, Իրաւագիտական, Գիտութեանց, Դպրութեանց եւն., Ուսումնարանս յաւելուածական ընթացք մըն ալ ունի, որուն մէջ կ'աւանդուին իւրաքանչիւր ճիւղին կարեւոր եղած ուսմունքն։

Ուսումնարանին Խոնարհագոյն կարգին մէջ ընդունուելու անպատրաստ աշակերտաց համար, լաւ կազմակերպութեամբ Նախակրթական ընթացք մըն ալ հաստատուած է։

Խնամակալութիւնը փափաքելով ուսումնասէր ընտանեաց դիւրութիւն ընծայելու, աշակերտաց ընդունելութեան պայմաններն աւելի դիւրամատոյց ըրած է, այս առաջիկայ դպրոցական տարիէն սկսեալ։

Մասնաւոր անօրէնութեամբ մը Ուսումնարանը կ'ընդունի նաեւ այն արտաքին աշակերտները, որոնք իրենց ուսումնական ընթացքը աւարտել կը փափաքին, միայն Ուսումնարանին յաւելուածական ընթացքին դասերուն հետեւելով։

Ուզելով՝ բայց աղքատիկ տղաքն Ուսումնարանիս օգուտներէն չզրկելու համար, Խնամակալութիւնը որոշած է ձրիաբար ընդունիլ, իրենց վարքովն ու աշխատասիրութեամբը վկայեալ 10 աշակերտներ, որ առնուազն Ուսումնարանին Խոնարհագոյն դասընթացքին հետեւելու կարող են։ Այս նպատակաւ մրցանք մը հաստատուած է, որուն կրնան մասնակցիլ ամէն փափաքողներ։ Ծնողք կրնան այժմէն իրենց որդիները արձանագրել տալու համար, դիմել Ուսումնարանիս Տնօրէնութեան, Բերա, Եէշիլ փողոց, Թիւ 1, ամէն չորեքշաբթի եւ հինգշաբթի առաւօտները մինչեւ կէս օր։

2–14 Խնամակալութիւն
Ս. ԳՐԻԳՈՐ ԼՈՒՍ. ՈՒՍՈՒՄՆԱՐԱՆԻ

Eau minérale naturelle
Krondorf
la meilleure boisson de table et rafraîchissante.

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1852
Ս. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ
ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ–ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺՔ
396 ՄԵԾ-ՓՈՂՈՑ ԲԵՐԱ 396
ԽԱՆԻ ԳԱՐԵՋՐԱՏԱՆ ՎՐԱՅԻ ՅԱՐԿԸ
([illegible])

Նուրբ, ճաշակաւոր եւ դիմացկուն արհեստական ակռաներ կը պատրաստեն, յար եւ նման բնականի, դէմքի ձեւաւորութիւն, ըստ տարիքի, ծամողութիւն, եւ ազատ արտասանութիւն երաշխաւորեալ։ Ինչպէս նաեւ կատարելագործեալ աքցաններու միջոցաւ առանց ցաւի ատամնահանութիւն։

Զննեները կիրակի օրերն ալ, (մինչեւ կէսօր) ինչպէս նաեւ ամէն օր, (մինչեւ կէս գիշեր հիւանդ կ'ընդունին։

ՄՈՒՉՈՒԱԼ ԼԱՅՖ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ. ՆԻՒ-ԵՈՐՔԻ
ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1843ին
Պահեստի գումար ՄԷԿ ՄԻԼԻԱՐ 981 ՄԻԼԻՈՆ 518.483.42 Ֆրանք
Ապահովագրական ամէն կարելի դրութիւններ կը գործադրէ. խառն ապահովագրութիւն, ամբողջ կեանք, զուգակից դրամագլուխ, ցման եկամուտ, եւայլն։

Մուչուալ Լայֆի սակագինը և ապահովագրութեան զանազան դրութիւնները չուսումնասիրած մի ապահովագրուիք. — Առաւաւելան պայմաններ, վճարմանց դիւրութիւնք։ Տեղեկութեանց համար դիմել առ Գ. Ֆ. ՀԷՐ, ընդհանուր գործակալ, Խնայէթ խանի դէմը, Վօյվօտա խան, Ղալաթիա, Կ. Պոլիս։ 579

ՏԻՒԶԱՌԻ ԳԻՆԻՆ ՈՒ ՕՇԱՐԱԿԸ
ԼԱՔԹՕ-ՖՈՍՖԱՏ ԴԸ ՇՕՑՕՎ
VIN et SIROP de DUSART

Տիւզառի գինիին ու օշարակին մէջ գտնուած լաքթօ-ֆոսֆադ մը չոն ամենէն ազդեցիկ վերանորոգիչն է։ Ոսկրաթեք տղոց ոսկորները կը շինէ ու կը զօրացնէ. ուժ կուտայ թոյլ և անշունչ տղոց։ Ծծի կիները այս գինին ու օշարակը խմելով չեն յոգնիր ու չեն փափկիր և առաւել կորովի տղաք կը ծնին։ Լաքթօ-ֆոսֆադը ստնտուներուն կաթը կը շատցնէ և տղաքը կը պաշտպանէ ընդդէմ ատամն հիւանդութեանց։ Իր ազդեցութեամբ, ակռաները շուտ կը բուսնին։ Բարիզ, Վիվիէն փողոց։ A.

Լ'ԻՒՐՊԷՆ
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀՐԴԵՀԻ ԴԷՄ
Հաստատուած 1838ին
Դրամագլուխ եւ պահեստի գումար ընկ.
76 միլիոն ֆրանք
Կեդրոնական վարչութիւն Բարիզ, Բէլեթիէ փողոց թիւ 8 և 10
—o—
Գործակալութիւն Կ. Պոլսոյ Ղալաթիա Վօյվօտա, Լօրանտօ խան։ Դրամատուն Ընկերութեան, բոլոր Թուրքիոյ համար, Քրէտի Լիօնէ։

ՔԻՒՆԱՐՏ CUNARD
ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ
Ամէն ամիս երկու անգամ կը բանին Լիվրբուլի եւ Արեւելից միջեւ

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Իվէրնիա	13900	Սիլվանիա	5598
Սաքսոնիա	13900	Փաննոնիա	4841
Լուքանիա	12950	Վէրիա	3229
Քամփանիա	12950	Փավիա	2945
Ուլթոնիա	8845	Թիրիա	2936
Ումպրիա	8128	Սիփրիա	2935
Էթրուրիա	8120	Սամարիա	2552
Սէրվիա	7392	Ալէբբօ	2181
Աւրանիա	7269	Շէրպուրկ	16 1

Դիմել առ ԺՈԼԻ և ՍԻԿԸՐ
Joly et Seager
Մէյմանէթճի խան, թիւ 6, 7, 8 Ղալաթիա, Պօսթա Սօքաղի փողոց։ 255

ՄՈՍ
ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Լիվրբուլի, Գօրսոյի, Միջերկրականի եւ Սեւ Ծովի միջեւ բանող շոգենաւեր

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Ռամսէզ	3000	Թիպա	2500
Անուպիս	3000	Նէքթիս	2400
Քէյրօ	3000	Ծսայրիս	2250
Բուսիրիս	3000	Բէքա	2250
Թէպս	3000	Սէթինս	2000
Օզիրիս	3000	Կառնաք	1500
Մարէօթիս	2500	Կէլէա	1500

Դիմել առ Ժ. Վ. ՈՒԻԹԸԼ և ԸՆԿ.
Ուէթըլ խան
ՃԷՅՄՍ ՄՈՍ և ԸՆԿ.
194 31 Ճէյմս Սթրիթ Լիվրբուլ

ԲՈԼՈՐ ԵՐԵԽԱՅՔ ԱՆՈՒՇՑ ԿԸ ՀԱՆԵՆ

Ընկլոյ որոշեալ ժամանակի մը մէջ տեղի կունենայ, սակայն անոնցմէ շատերը սաստիկ ցաւօք և անհանգստութեամբ կը հանեն։ Ուստի պէտք է տրուիլ մանուկներուն,

Ձկնորսին վրայ աղէկ ուշադրութիւն ընել պէտք է։

SCOTT'S EMULSION

որուն ակռայ հանած ատեններն՝ բոլոր ցաւերէ և աղէտներէ զանոնք կը փրկէ։

ԸՍԳՕԹԻ ԲԵՂՆԴՐՈՒԹԻՒՆ

տղայական վիճակներու համար՝ շատ կարևոր տղայական դեղ մըն է. անոնց կատարեալ առողջութիւն կուտայ և զանոնք նոյն վիճակի մէջ կը պահէ։ Մեզ Ձեր զաւակները առողջ և զօրաւոր մեծնան շնորհիւ

ԸՍԳՕԹԻ ԲԵՂՆԴՐՈՒԹԻՒՆԻ։

Բոլոր դեղագործներէ և դեղավաճառներէ կը ծախուի։
24

SANTAL SALOLÉ LACROIX
ԳԱՐՍԻՒԼՆԵՐԸ
Միզային գործարանի հիւանդութեանց դէմ գործածուող հակաճնխիչ դեղերուն ամենէն ազդուն և ամենայաւ իւրացնելին է։
Վաճառատեղին՝ դեղարան Լագրուա, 31, Rue Philippe-de-Girard, PARIS.

Պիտի պահէք ձեր գոյնին գեղեցկութիւնն ու թարմութիւնը գործածելով մասնաւոր բրնձափոշի
La VELOUTINE
Ձեր. 534
CH^{les} FAY, Perfumista
PARIS, 9, Rue de la Paix, 9, PARIS

ՓԻՆԻՕՆ
ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ
Ապահովագրական Ընկերութիւն
Հաստատեալ ի Բարիզ 1828—1829
Վանտոմի հրապարակ, թիւ 9 սեփական շէնքին մէջ

ՀՐԴԵՀԻ ՃԻՒՂ

Մինչեւ 1900ի վերջը հատուցեալ վնասներ	252	Միլիոն ֆրանք
1900ին գանձուած ապահովագին	21	» »
Դրամագլուխ և պահեստ	107	» »
Ընթացիկ ապահովագրութիւններ 1900ին	19	Միլիառ »

ԿԵՆԱՑ ՃԻՒՂ

Մինչեւ 1900ի վերջը հատուցեալ վնասներ	120	Միլիոն ֆրանք
Ընթացիկ ապահովագրութիւններ 1900ին	260	»
Դրամագլուխ և պահեստ	153	» »
1900ին գանձուած ապահովագին	17	» »

Արեւելքի համար մասնաւոր առևտրական զեղչեալ գիններով։ Նպաստաւոր պայմաններ անհամեմատ կերպով աւելի գերազանց քան ուրիշ ո՛ և է ընկերութեան. [illegible] ՁԵՐԾ են այն վճարներէն և յաւախաբուրիւններէն, [illegible] ապահովագրուողք [illegible] շահաբաժիններու բարդման (accumulation des bénéfices) ՑՈՒՐԻ և ՎՆԱՍԱԿԱՐ դրութեամբ գործող ընկերութեանց կ'ապահովագրուին։
Ընկերութեան դրամատունն է ՕՍՄԱՆԵԱՆ ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ՊԱՆՔԱՆ

Թուրքիոյ և Արեւելքի Տնօրէնութիւն
Կ. Պոլիս, Սուլթան Համամ, Բաղտատ Քալէմճեան Օղլու
Մասնաճիւղ՝ Ղալաթիա Ինայէթ խան, գործակալ Միհրան էֆ. Դաւիթեան։
Գործակալութիւնք Թուրքիոյ գլխաւոր քաղաքաց մէջ։

ՌՕՍԻԱ
COMPAGNIE ROSSIA D'ASSURANCES
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՌՈՒՍԻՈՅ ԿԱՅՍԵՐ 1881Ի ՀՐԱՄԱՆԱԳՐՈՎ ԱՐՏՕՆԵԱԼ
Ընկերութեան կեդրոնատեղին, Բեդերսպուրկ

Ընկերութիւնը խիստ նպաստաւոր պայմաններով ապահովագրութիւններ կը կատարէ ընդդէմ հրդեհի, ամէն տեսակ արկածներու, ճանապարհորդութեան պատահարներու, երկաթուղիի ու շոգենաւի մէջ, ապրանքներու փոխադրութեան ու նաւերու առաջեալ խորտակուելը ընդդէմ, ինչպէս նաեւ կեանքի վրայ, ամէն կարգի պայմաններով։

Ընկերութեան դրամագլուխը, ամբողջովին վճարուած	10,666,667	Ֆր.
Երաշխաւորութեան գումար	129,000,000	»
Ապահովագրեալներուն վճարուած գումար	249,400,000	»
1901 տարուան մէջ գանձուած ապահովագին ու տոկոս	54,000,000	»

Ամէն տեսակ տեղեկութեանց համար դիմել
Կ. Պոլսոյ մասնաճիւղին, Աղարեան խան Վօյվօտա Ղալաթիա, և Ղալաթիոյ գործակալութեան, Էսկի Կէօմրիւկ խան, Քարափին վրայ։
Տնօրէն, Կ. Պոլսոյ մասնաճիւղին Ա. ՀԻՒՐԻՒԶ 524

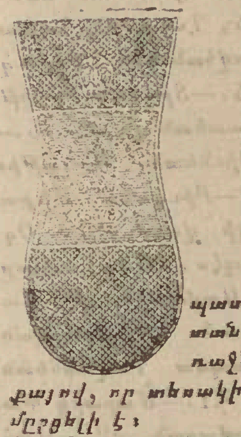

ԻՆՃԻՃԵԱՆ ԵՂԲԱՐՔ ԵՒ ԸՆԿ.
ПРАВАВІН МАРКА ОРЕЛЪ
ОРИГИНАЛЬНІН ОРЕЛЪ
МОНОПОЛЪ

պատիւ ունին ծանուցանել իրենց յարգոյ յաճախորդաց թէ, վաճառատան բազմազան տեսակներու վրայ այս տարի աւելցուցած են նաեւ առաջնակարգ լաստիկ կօշիկներու ճոխ մթերք մը, վերը ցուցուած մարքայով, որ տեսակի ազնուութեան, տոկունութեան եւ աժանութեան տեսակէտով անմրցելի է։
Կը ծախուի միմիայն մեծաքանակ, այսինքն սնտուկով։
Գաւառներէն պայմաններու եւ գիներու մասին տեղեկութիւն ուզողները կրնան դիմել նամակով իրենց հասցէին
ԻՆՃԻՃԵԱՆ ԵՂԲԱՐՔ ԵՒ ԸՆԿ.
Կ. Պոլիս, Մարբուճճըլար, թիւ 4—6
2-25

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ
ՀՈՒԼԷՆ ԳԻԾԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ
Ընդմէջ Հըլի Կ. Պոլսոյ եւ Օտեսայի

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Ալպանօ	1069	Դօմօ	1497	Հօգօ	1011	Մալմօ	724	Րօզարիօ	186
Ալէքթ	3607	Դօնկօ	2906	Հրոմնօ	1695	Մարէնկօ	2273	Սաֆօ	1113
Անճէլօ	1541	Դորսօ	895	Հիրօ	775	Մարդէլլօ	3709	Շիքիօ	1735
Արիոսդօ	2271	Տիտօ	4311	Հիտալկօ	1581	Միրանտօ	3337	Սիլվիօ	1198
Գասանօ	1822	Տօմինօ	937	Հինտու	3720	Մէլօ	1057	Սրէքօ	1200
Գորատինօ	1264	Տուրօ	2383	Հորադիօ	3600	Մօնդէպէլլօ	1735	Թասսօ	1328
Գրավօ	1076	Տրաքօ	1713	Հումպէր	595	Մուրիլլօ	2419	Թ. Ուիլսըն	1546
Գըիւնօ	841	Տինամօ	504	Իակօ	2354	Նէրօ	1083	Թօքիօ	3827
Գըֆֆալօ	4431	Էպրօ	2464	Իտաճօ	5545	Օհիօ	4100	Թօլէտօ	1470
Դէյրօ	1671	Էլտորատօ	1320	Ժիւնօ	1080	Օնթարիօ	4035	Թօրքինօ	487
Գալիբսօ	1337	Էրադօ	1841	Քլէօ	1053	Օրլանտօ	1535	Ուրպինօ	2429
Գամէօ	1244	Ֆիտօ	954	Քօլբինօ	2307	Պալէրմօ	1637	Վասգօ	1914
Գադօ	1094	Ֆինլանտ	1828	Քօմօ	1700	Պօլօ	810	Վօլօ	1239
Չիրակօ	2729	Ֆլամինկօ	849	Լէօ	1053	Րիալթօ	2229	Վօլթուրնօ	2396
Սիսէրօ	1831	Ֆրանչիսկօ	4582	Լէանտրօ	2272	Րինալտօ	1663	Ծէնօ	1850
Դիտօ	2697	Գալիլէօ	3060	Լիվօռնօ	1643	Րօլլօ	1613	Զէրօ	1200
Գոլոռատօ	4235	Կանգանօ	1243	Լօրէնզօ	3191	Րօմէօ	1789		

Մօրոկկօ շոգենաւը, նաւապետ Գօրսօլ, ընդհանուր վաճառքով Հըլէն հոս հասած է։
Ալէքբօ շոգենաւը, նաւապետ Պէնհամ, ընդհանուր վաճառքով Հըլէն հոս հասած է,
Քօնկօ շոգենաւը, նաւապետ Սմիթ, ընդհանուր վաճառքով Հըլէն հոս կը սպասուի ամսոյս 14ին,
Շիքիօ շոգենաւը, նաւապետ Սթրաթ, Մարմարայի նաւահանգիստներէն և Սէլանիկէն պիտի բեռցուի ամսոյս 5–10ին Հըլի համար։
Դիմել առ գործակալս Ֆ. ՀԻԼՃ ԷՆՐԻՔՕՏ
Թիւ 22—24 Քէօլլիւք Մէյտան խան Ղալաթիա 377

ԱԶԳՈՒ ՄԱՔՐՈՂԱԿԱՆ ՄԸ
Մաքրողական մը եթէ պէտք ունիս և կը փափաքիս տեսնել ներգործող անվիճելի ազդեցութեամբ, թող Տոնդոսի նման դաշտերէ քաղուած դեղերը, որոց մեծագոյն մասը [illegible] և փութացէք գնել։

VILLACABRAS

ալքալիական մաքրողականն, որ բնական աղբիւրներէն Բաղդատեան դրութեամբ զատուած յատուկ ջուր մըն է և ամէն դիւրաւ կը խմուի։ Ազդեցութիւն անվիճական։ ՎԻԼԼԱՔԱԲՐԱՍ ուրիշ մաքրողական ջուրերու նման ոչ խիթ և ոչ անհանգստութիւն կը պատճառէ։ Առաւօտ անօթի, ջուրի գաւաթ մը ՎԻԼԼԱՔԱԲՐԱՍ առանց վայրկեան ընդմիջումով երկու անգամէն կէս առ կէս. [illegible] է կատարելապէս մաքրելու [illegible], գլխացաւ և ստամոքսի խանգարում ունեցողներ, ժանտատենդ, նաեւ [illegible] պատճառաւ պէտք է ջերմ ջուր գաւաթ մը Վիլլաքաբրաս խմել, [illegible] և անոր հետեւանք հիւանդութիւններէն,
Կը ծախուի ամէն դեղարաններու մէջ։ 591

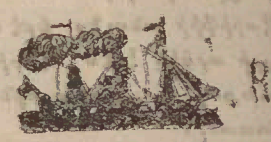

COMP RUSSE
Navigation à Vapeur et de Commerce
ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Շաբաթուան երթեւեկութիւններ
Յուլիս
Գշ. 19/1 Սեվաստաբօլ ժամը 10ին առտու
Տարտանէլ, Միտիլլի, Իզմիր, Քիոս, Թարապուլուս-Շամ, Պէյրութ, Եաֆա, Փօր-Սայիտ, Աղեքսանդրիա ժամը 4ին իրիկուն։
Եշ. 21/3 Օտեսա ժամը 10ին առտու
Շբ. 23/5 Մէթէլին, Իզմիր, Բիրէ, Աղեքսանդրիա ժամը 10ին առտուն։
Օտեսա ժամը 2ին իրիկուն։

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՄԱՔՐՈՒՔԵԱՆ ԵՒ ՀԱԺԻՆԵԱՆ
Ն. ԲԱՔԷԼ ԵՒ ԸՆԿ.
ՍԵԱՑՈՒՈՑ ՇՈԳԵՆԱՒԵՐ
Սեպտ. 8ին Սիւռմաւի, Մարսիլիա,
» 14ին Մինկրէլի, Սեւ ծովն։
» 14ին Համեօ Անվէրսէն
ՄԵԿՆՈՒՄՆԵՐ
Սեպտ. 8ին Սիւռմաւի, Սամսոն Տրապիզոն, Պաթում և Նովոռոսիսք
» 15ին Մինկրէլի, [illegible]
Յաւելեալ զեղչեր Բերիքի համար։
Առաջին կարգէ 243 ֆրանք. Երկրորդ 175 ֆրանք. Տեղեկութեանց համար դիմել Գործակալին Թօփ Հանէ Քարաքէօյ
516 Թ. ՈԼԹՕՒ

Պատասխանատու ԶԱՐԵՀ ԽՈՒՊՈՒՔԵԱՆ

ԹԵՐԹՕՆ "ԱՐԵՒԵԼՔ„Ի (135)

ՖՈՐԹՈՒՆԷ ՏԸ ԲՈՒԱԳՕՊԷ

ԿՏՐՈՒԱԾ ՁԵՌՔԸ

ԱՆՄԵՌՈՒԿՆԵՐՈՒ ՓՈՒՆՋԸ

Դ.

—Ո՛չ, պարոն, մէկուն խորհուրդ չեմ հարցուցած, այլ խնդրին իբր իրաւնի մէջ կը դործած եմ. անգամ մըն ալ ձեզի կը հարցնեմ թէ ո՛ւր կը գտնուի Պ. տը Բարնէզ։

—Լրջօրէ՞ն կ'ընէք այդ հարցումը։

—Շատ լրջօրէն։

—Այնքան տարօրինակ հարցում մըն է որ կրնամ գէշ կողմէն նկատի առնել զայն։ Միայն պիտի բաւականանամ ձեզի ըսելու թէ արդէն պատասխանած եմ ձեր հարցումին։ Այնպէս կը կարծեմ թէ տարաժամանի մէջ կը գտնուի Պ. տը Բարնէզ։

—Պ. տը Բարնէզ Բարիզի մէջ է։

—Ինչէ՞ն գիտէք.

—Տեսայ զայն։

—Ե՞րբ։

—Ամիս մը առաջ։

—Կարելի է ամիս մը առաջ. բայց ամսէ մը ի վեր ատեն ունեցած է սահմանագլուխը եւ նոյն իսկ ծովերը կտրել անցնելու։

—Այս տան մօտէրէն անցնիլը տեսայ... Մալէրպ ծառուղիին վրայ... շատ շքեղ կառքի մը մէջ կը գտնուէր... որ դէպի Մոնսոյի զբօսարանը կ'ուղղուէր։

—Ցաւալի է որ չէք հետեւեր անոր, ըսաւ գնդապետը հեգնօրէն, հիմա պիտի գիտնայինք թէ ուր կ'երթար Պ. տը Բարնէզ։

—Ես չհետեւեցայ անոր, բայց մէկը տեսած է զայն... ինչ յետոյ։

—Ահ, իրա՛ւ, ո՞ւր կ'երթար կառքը։

—Վինեի փողոցը։ Կառքը կանգ առեր է ձեր բնակարանին առջեւ։ Դուռը բացուեր ու կառքը ներս մտեր է։

—Ինչպէս, հոս մտեր է։ Ահ, այս անգամ չափազանցութիւն է ձեր ըսածը. չեմ կրնար զարմանքս զսպել, տեսնելով որ հաւատ կ'ընծայէք այդ ծաղրելի յերիւրանքին։

—Ցերեկուընք չէ ըսածս։ Պ. տը Բարնէզը տեսնողը աղէկ տեսած է։

—Ըսել է, յարեց գնդապետը, խնդալու փափաք մը զսպելով, կը հաւատաք թէ այդ վնասուած ու գողութեամբ ամբաստանուած քարտուղարը այցելութիւն տուած է ինծի, իմ արկղիկս յափշտակելէ յետոյ... Անտարակոյս ինծի վերադարձնելու համար զայն։

—Չեմ կարծեր որ իր կամքով եկած ըլլայ հոս։

—Ուրեմն առեւանգած եմ զինքը... Բարիզի մէջ ու ցերեկ ատեն... Արդարեւ, պարոն, պատիւ մը կ'ընէք ինծի, զիս կարող դատելով այդպիսի աննմարին ճարտարութիւն մը ի գործ դնելու. կ'աղաչեմ, ըսէք, ինչ նպատակաւ դիմեր այդ բռնական միջոցին։

—Չեմ գիտեր, պարոն, բայց ապահով եմ թէ Պ. տը Բարնէզ հոս բերուած է ու տակաւին հոս ըլլալու է։

—«Հոս ըլլալու է»ն հիանալի է։

—Ծաղրելը պատասխանել չէ նշանակեր։ Եթէ հոս չէ, գիտէք անո՛ր ո՛ւր գտնուիլը, որովհետեւ չէք կրնար ուրանալ հոս եկած ըլլալը։

—Ընդհակառակը կ'ուրանամ, եւ բացարձակապէս։

—Դուք կ'ուրանաք, բայց ես կը հաւատամ. կ'ուզեմ գիտնալ թէ ինչ ըրիք Պ. տը Բարնէզը։

Գնդապետը քանի մը վայրկեան լռեց միաց, եւ երբ խօսիլ սկսաւ, ծանրակշիռ ու դժնդակ շեշտ մը առաւ։

—Պարոն, ըսաւ գնդապետը դանդաղօրէն, իմ տարիքս եւ կացութիւնս կը թոյլատրեն կարճ կապելու այս կարգի խօսակցութիւն մը։ Լաւ յարաբերութիւններ ունիմ Պ. Տորժէյի հետ, հետեւաբար դժնդակ կը թուի ինծի՝ անվիճելի իրաւունք մը ի գործ դնել։ Կը բաւականանամ ձեզի դիտել տալու այն տալանդակ պահանջումը զոր կուգաք ընել իմ տանս մէջ։ Ապահովաբար չէք յուսար թէ պիտի անսամ ձեզի. նաեւ կ'ենթադրեմ որ յաւակնութիւն չունիք զիս բռնադատել՝ պատասխանելու համար ձեր հարցման։

—Ո՛չ, ուրիշ միջոցի պիտի դիմեմ՝ իմ նպատակիս հասնելու համար, որ է գտնել Պ. տը Բարնէզը։ Եթէ հարկ ըլլայ, ոստիկանութեան քոմիսէրին պիտի դիմեմ։

—Ալ չափը կ'անցնի, ըսաւ Պ. Պորիսոֆ, գլուխը վեր առնելով. համբերութեամբ մտիկ ըրի անհեթեթ հարցումներու, բայց չեմ կրնար սպառնալիքներ ալ լսել. կը խնդրեմ որ դուրս ելլէք։

—Ձեր վերջին խօ՞սքն է ատիկա, հարցուց Մաքսիմ, բարկութենէն կասկարմիր եղած։

—Այո՛, պարոն։ Աւելի առաջ զրուցելու էի, որովհետեւ շատ երկարեցաւ այս խօսակցութիւնը։

—Շա՛տ լաւ։ Ես գիտեմ իմ ընելիքս։ Սպառնալիքներու չէք հանդուրժեր, կ'ըսէք։ Ես ալ անվայել խօսքերու չեմ կրնար հանդուրժել։ Ձեզի ըրած հարցումներս անհեթեթ որակեցիք։ Վաղը վկաներս կը ղրկեմ ձեզի։

—Կը սպասեմ անոնց, պատասխանեց գնդապետը, կոճակը դարձնելով Մաքսիմի, որ կատղած դուրս ելաւ։

Այս տեսակցութեան միջոցին Պ. Պորիսոֆի ցոյց տուած հանդարտութիւնը մակերեւութային էր, եւ երբ Վասիլի տեսաւ իր տէրը, իսկոյն նշմարեց թէ փոթորիկ մը պիտի պայթի։

—Գիտե՞ս թէ ինչ ըսաւ ինծի հոսկէ դուրս ելլող խեղկատակը, գոչեց Պորիսոֆ. ինէ պահանջեց Պ. տը Բարնէզը իրեն դարձնել... կը հաւատայ թէ Պ. տը Բարնէզը հոս է... թէ ներս մտնելը տեսնուած է... կառքով... ամիս մը առաջ։ Ինչպէս կը տեսնես, լաւ տեղեկութիւն ունի։

—Թերեւս այն տղան պատմած ըլլայ, որ Փրանսացին հոս բերած օրս փողոցին մէջ կը գտնուէր... բայց անկարելի բան է... քանի որ այդ տղան կորսնցուցած է իր յիշողութիւնը... Եթէ անիկա իրողութիւնը պատմած ըլլար իսկոյն, Պ. Տորժէյ այնքան երկար ատեն չպիտի սպասէր՝ այս դիմումը ընելու համար Ձեր Վսեմութեան մօտ։

—Նշանակութիւն չունի ինչպէս իմացած ըլլալը։ Հիմա տեղեկութիւն ունի եւ որոշած է ծայրայեղութեան մղել իրերը։ Մենամարտի հրաւիրեց զիս ու ոստիկանութեան քոմիսէրին իմաց տալու սպառնալիքը ըրաւ։

—Ինչ, համարձակութիւնը ունեցաւ...

—Անոնք կը պատճառեն մենամարտի այդ սպառնալիքը ու ոստիկանութեան դիմումը։ Սակայն պէտք է աչքերնիս բանալ։ Ալ ես չեմ կրնար Բարնէզը ազատ արձակել։ Միւսը գիտնալով թէ հոս արգելափակ եղած էր, ամենուն պիտի պատմէ իրողութիւնը։

—Արդարեւ կը վախցուի այդ բանէն։

—Չեմ ալ կրնար երկար ատեն հոս պահել զայն։ Այս Փրանսացիները անզգամ են. կրնայ քոմիսէր մը գտնել որ ուզէ մանրազնին կերպով քննել բնակարանը։ Չեմ ուզեր Փրանսական դատարաններու ներկայանալ։ Պ. տը Բարնէզ վաղը իրիկուն պիտի մեկնի։ Աւելի գէշ իրեն համար։ Այնպէս մը կարգադրէ որ կառքը պատրաստ ըլլայ գիշերը կոխածին պէս։ Մեր գործակալներուն հեռագիր քաշէ, որպէսզի փոխնորդ ձիեր պատրաստեն մինչեւ Սթրազպուրկ։

—Շա՛տ լաւ, Վսեմափայլ Տէր։

—Հիմա վերջին անգամ ըլլալով փորձ մը պիտի կատարեմ։ Գնա՛ իմաց տուր այցելութիւնս։

Վասիլի խոնարհութիւն ըրաւ եւ դուրս ելաւ։

(Շարունակելի)